

Bruxelles, 19.4.2021
C(2021) 2594 final

COMUNICARE A COMISIEI

Orientări privind ajutoarele de stat regionale

COMUNICARE A COMISIEI

Orientări privind ajutoarele de stat regionale

Cuprins

1.	Introducere	3
2.	Domeniu de aplicare și definiții	5
2.1.	Domeniul de aplicare al ajutoarelor regionale	5
2.2.	Definiții	8
3.	Ajutoarele regionale care fac obiectul notificării	12
4.	Costuri eligibile	13
4.1.	Ajutoare pentru investiții	13
4.1.1.	Costurile eligibile calculate pe baza costurilor investiției	14
4.1.2.	Costurile eligibile calculate pe baza costurilor salariale	15
4.2.	Ajutoare de exploatare	15
5.	Evaluarea compatibilității ajutoarelor regionale	16
5.1.	Contribuția la dezvoltarea regională și la coeziunea teritorială	17
5.1.1.	Schemele de ajutoare pentru investiții	17
5.1.2.	Ajutoarele individuale pentru investiții care fac obiectul notificării	18
5.1.3.	Schemele de ajutoare de exploatare	19
5.2.	Efectul de stimulare	20
5.2.1.	Ajutoare pentru investiții	20
5.2.2.	Schemele de ajutoare de exploatare	22
5.3.	Necesitatea intervenției statului	23
5.4.	Adecvarea ajutoarelor regionale	23
5.4.1.	Adecvarea în comparație cu instrumente alternative de politică	23
5.4.2.	Adecvarea în comparație cu alte instrumente de ajutor	24
5.5.	Proportionalitatea valorii ajutorului (limitarea ajutorului la minimumul necesar)	25
5.5.1.	Ajutoare pentru investiții	25
5.5.2.	Schemele de ajutoare de exploatare	27
5.6.	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale	27

5.6.1.	Observații generale.....	28
5.6.2.	Efecte negative evidente asupra concurenței și a schimburilor comerciale.....	29
5.6.3.	Schemele de ajutoare pentru investiții	31
5.6.4.	Ajutoarele individuale pentru investiții care fac obiectul notificării	31
5.6.5.	Schemele de ajutoare de exploatare	34
5.7.	Transparența.....	34
6.	Evaluarea.....	35
7.	Hărțile ajutoarelor regionale	37
7.1.	Acoperirea demografică eligibilă pentru ajutoare regionale.....	37
7.2.	Derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) litera (a)	38
7.3.	Derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) litera (c)	38
7.3.1.	Zonele „c” predefinite	39
7.3.2.	Zone „c” care nu sunt predefinite.....	40
7.4.	Intensitățile maxime ale ajutoarelor aplicabile ajutoarelor regionale pentru investiții	42
7.4.1.	Intensitățile maxime ale ajutoarelor în zonele „a”	43
7.4.2.	Intensitățile maxime ale ajutoarelor în zonele „c”	43
7.4.3.	Intensități majorate ale ajutoarelor pentru IMM-uri	44
7.4.4.	Intensități majorate ale ajutoarelor pentru teritoriile identificate pentru a beneficia de sprijin din partea FTJ	44
7.4.5.	Intensități majorate ale ajutoarelor pentru regiunile cu pierderi de populație	44
7.5.	Notificarea hărților ajutoarelor regionale și evaluarea acestora.....	44
7.6.	Modificări.....	44
7.6.1.	Rezerva demografică.....	44
7.6.2.	Evaluarea la jumătatea perioadei	45
8.	Modificarea Orientărilor privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020.....	45
9.	Aplicabilitatea normelor privind ajutoarele regionale	46
10.	Raportarea și monitorizarea	47
11.	Revizuire	47

1. INTRODUCERE

1. Comisia poate considera următoarele tipuri de ajutoare de stat compatibile cu piața internă, pe baza articolului 107 alineatul (3) literele (a) și (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene:
 - a) ajutoarele de stat destinate să favorizeze dezvoltarea economică a zonelor în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau în care există un grad de ocupare a forței de muncă extrem de scăzut și să favorizeze dezvoltarea regiunilor menționate la articolul 349 din tratat și
 - b) ajutoarele de stat destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor zone economice din Uniunea Europeană¹.

Aceste tipuri de ajutoare de stat sunt cunoscute sub denumirea de ajutoare regionale.

2. Prezentele orientări stabilesc condițiile în care ajutoarele regionale pot fi considerate compatibile cu piața internă. De asemenea, orientările stabilesc criteriile pentru identificarea zonelor care îndeplinesc condițiile de compatibilitate în temeiul articolului 107 alineatul (3) literele (a) și (c) din tratat.
3. Obiectivul principal al controlului ajutoarelor de stat în domeniul ajutoarelor regionale este de a asigura faptul că ajutoarele pentru dezvoltare regională și coeziune teritorială² nu afectează într-o măsură nejustificată condițiile schimburilor comerciale dintre statele membre³. În special, se urmărește prevenirea goanei după subvenții care poate apărea atunci când statele membre încearcă să atragă sau să mențină întreprinderi în zonele asistate ale UE, precum și limitarea la minimumul necesar a efectelor ajutorului regional asupra schimburilor comerciale și concurenței.
4. Obiectivul de dezvoltare regională și de coeziune teritorială distinge ajutoarele regionale de alte tipuri de ajutoare, precum ajutoarele pentru cercetare, dezvoltare și inovare, pentru ocuparea forței de muncă, formare profesională, energie sau protecția mediului, care urmăresc alte obiective de dezvoltare economică în temeiul articolului 107 alineatul (3) din tratat. În unele cazuri, pot fi permise intensități mai mari ale ajutoarelor pentru acele alte tipuri de ajutoare, atunci când sunt acordate întreprinderilor stabilite în zone asistate, ca recunoaștere a dificultăților specifice cu care se confruntă acestea în respectivele zone⁴.

¹ Zonele eligibile pentru ajutoare regionale în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (a) din tratat, denumite de regulă zone „a”, tind să fie cele mai dezavantajate din UE din punctul de vedere al dezvoltării economice. Zonele eligibile în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, denumite zone „c”, tind, de asemenea, să fie dezavantajate, dar într-o măsură mai mică.

² În conformitate cu articolul 174 alineatele (1) și (2) din tratat, „În scopul promovării unei dezvoltări armonioase a întregii Uniunii, aceasta își dezvoltă și desfășoară acțiunea care conduce la consolidarea coeziunii sale economice, sociale și teritoriale. Uniunea urmărește, în special, reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni și a rămânerii în urmă a regiunilor defavorizate.”

³ În sensul prezentelor orientări, atunci când menționează „statele membre”, Comisia include teritoriul Irlandei de Nord, astfel cum a fost convenit în „Protocolul privind Irlanda/Irlanda de Nord” anexat la Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice.

⁴ Prin urmare, suplimentările regionale pentru ajutoarele acordate în astfel de scopuri nu sunt considerate ajutoare regionale.

5. Ajutoarele regionale pot juca un rol eficace doar dacă sunt utilizate cu moderație și în mod proporțional și dacă se axează asupra zonelor asistate din UE⁵. În special, plafoanele permisibile ale ajutoarelor ar trebui să reflecte amploarea problemelor care afectează dezvoltarea zonelor în cauză. Avantajele create prin intermediul ajutoarelor în ceea ce privește dezvoltarea unei zone asistate trebuie să fie mai semnificative decât denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale care poate rezulta⁶. Este probabil ca importanța acordată efectelor pozitive create de ajutoare să varieze în funcție de derogarea în temeiul articolului 107 alineatul (3) din tratat, ceea ce înseamnă că poate fi acceptată o denaturare mai mare a concurenței în cazul zonelor celor mai defavorizate care fac obiectul articolului 107 alineatul (3) litera (a) decât în cazul zonelor care fac obiectul articolului 107 alineatul (3) litera (c)⁷.
6. Mai mult, ajutoarele regionale pot contribui în mod efectiv la promovarea sau facilitarea dezvoltării economice a zonelor asistate numai dacă sunt acordate pentru a stimula realizarea de investiții suplimentare sau activități economice în acele zone. În anumite cazuri, foarte rare și bine definite, obstacolele cu care se confruntă aceste zone în ceea ce privește atragerea sau menținerea activității economice pot să fie atât de grave sau permanente încât zona respectivă să nu se poată dezvolta dacă se acordă doar ajutoare pentru investiții. În această situație ajutoarele regionale pentru investiții pot fi completate cu ajutoare regionale de exploatare.
7. În 2019, Comisia a lansat o evaluare a cadrului privind ajutoarele regionale pentru a verifica dacă orientările privind ajutoarele regionale erau în continuare adecvate scopului. Rezultatele⁸ au arătat că, în principiu, normele funcționează bine, dar necesită unele îmbunătățiri pentru a reflecta evoluțiile economice. În plus, comunicările „Pactul verde european”⁹, „Noua strategie industrială pentru Europa”¹⁰ și „Conturarea viitorului digital al Europei”¹¹ pot fi luate în considerare de Comisie atunci când aceasta evaluează impactul ajutoarelor regionale, ceea ce impune efectuarea unor modificări ale normelor. În acest context, și alte norme privind ajutoarele de stat fac obiectul unui proces de revizuire, iar Comisia acordă o atenție deosebită domeniului de aplicare al fiecăreia dintre orientările tematice, precum și posibilităților de combinare potențială a diferitelor tipuri de ajutoare pentru aceeași investiție. Ca atare, sprijinul pentru investițiile inițiale în noi tehnologii ecologice care contribuie la decarbonizarea proceselor de producție din industrie, inclusiv din industriile energointensive, precum industria siderurgică, poate fi evaluat, în funcție

⁵ Statele membre pot identifica aceste zone într-o hartă a ajutoarelor regionale, pe baza condițiilor prevăzute în secțiunea 7.

⁶ A se vedea hotărârea din 17 septembrie 1980, Philip Morris Holland BV/Comisia Comunităților Europene, cauza 730/79, EU:C:1980:209, punctul 17 și hotărârea din 14 ianuarie 1997, Spania/Comisia, C-169/95, EU:C:1997:10, punctul 20.

⁷ A se vedea hotărârea din 12 decembrie 1996, AIUFFASS și AKT/Comisia, T-380/94, EU:T:1996:195, punctul 54.

⁸ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind rezultatele verificării adecvării din 30 octombrie 2020 – SWD(2020) 257 final.

⁹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 11 decembrie 2019 – COM(2019) 640 final.

¹⁰ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 10 martie 2020 – COM(2020) 102 final.

¹¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 19 februarie 2020 – COM(2020) 67 final.

de caracteristicile exacte ale acestora, în special în temeiul normelor privind ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare sau pentru protecția mediului și energie. Ajutoarele regionale pot fi, de asemenea, combinate cu alte tipuri de ajutoare. De exemplu, pentru același proiect de investiții, este posibil să se combine ajutorul regional cu sprijinul acordat în temeiul normelor privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie dacă proiectul de investiții respectiv facilitează dezvoltarea unei zone asistate și, în același timp, îmbunătățește nivelul de protecție a mediului în măsura în care investiția sau o parte a acesteia se califică pentru sprijin în temeiul normelor tematice din ambele domenii și sunt respectate dispozițiile ambelor seturi de norme. În acest mod, statele membre pot încuraja atingerea ambelor obiective în mod optim, evitând în același timp supracompensarea. De asemenea, Comisia a inclus în prezentele orientări dispoziții specifice pentru a facilita sprijinul în contextul Fondului pentru o tranziție justă (FTJ), în conformitate cu principiile coeziunii. FTJ este unul dintre pilonii Mecanismului pentru o tranziție justă, care urmează să fie pus în aplicare în cadrul politicii de coeziune¹² pentru a contribui la abordarea consecințelor sociale, economice și de mediu care pot însoți obiectivul ambițios al tranziției către o Uniune neutră din punct de vedere climatic până în 2050. Obiectivele FTJ sunt de a atenua efectele negative ale tranziției climatice prin sprijinirea celor mai afectate teritorii și a lucrătorilor vizați și de a promova o tranziție socioeconomică echilibrată.

8. Ca răspuns la perturbarea economică provocată de pandemia de COVID-19, Comisia a instituit instrumente specifice, cum ar fi Cadrul temporar pentru măsuri de ajutor de stat¹³. În unele zone, pandemia ar putea avea efecte pe termen mai lung decât în altele. În acest stadiu, este prea devreme să se prevadă impactul pandemiei pe termen mediu și lung și să se identifice zonele care vor fi deosebit de afectate. Prin urmare, Comisia intenționează ca în 2023 să realizeze o evaluare la jumătatea perioadei a hărților ajutoarelor regionale, care va ține seama de cele mai recente statistici disponibile.

2. DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚII

2.1. Domeniul de aplicare al ajutoarelor regionale

9. Condițiile de compatibilitate prevăzute în prezentele orientări se aplică atât schemelor de ajutoare regionale, cât și ajutoarelor individuale care fac obiectul notificării.
10. Prezentele orientări nu se aplică ajutoarelor de stat acordate sectoarelor oțelului¹⁴, lignitului¹⁵ și cărbunelui¹⁶.

¹² Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru o tranziție justă – COM/2020/22 final.

¹³ JO C 91I, 20.3.2020, p. 1-9.

¹⁴ În conformitate cu definiția din anexa VI.

¹⁵ „Lignit” înseamnă lignit de calitate inferioară de categoria C sau ortolignit și de calitate inferioară de categoria B sau metalignit, astfel cum este definit de Sistemul internațional de codificare pentru cărbune stabilit de Comisia Economică pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite.

¹⁶ „Cărbune” înseamnă cărbune de calitate superioară, medie și inferioară de categorie A și B, astfel cum este definit de Sistemul internațional de codificare pentru cărbune stabilit de Comisia Economică pentru Europa

11. Comisia va aplica principiile stabilite în prezentele orientări ajutoarelor regionale din toate sectoarele de activitate economică, cu excepția sectoarelor care fac obiectul unor norme speciale privind ajutoarele de stat, în special pescuitul și acvacultura¹⁷, agricultura¹⁸, transporturile¹⁹, rețelele în bandă largă²⁰ și energia²¹, cu excepția cazurilor în care ajutorul de stat este acordat în cadrul unei scheme orizontale de ajutoare regionale de exploatare.
12. Comisia va aplica principiile stabilite în prezentele orientări în ceea ce privește prelucrarea produselor agricole în produse neagricole și comercializarea acestora, precum și în ceea ce privește măsurile de ajutor care sprijină activități care nu intră în domeniul de aplicare al articolului 42 din tratat, dar fie sunt cofinanțate de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)²², fie sunt acordate ca finanțare națională suplimentară pentru astfel de măsuri cofinanțate, cu excepția cazului în care normele sectoriale prevăd altfel.
13. Întreprinderile mari tind să fie mai puțin afectate decât întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) de constrângerile regionale în ceea ce privește investițiile sau menținerea activității economice într-o zonă asistată. În primul rând, întreprinderile mari pot obține mai ușor capital și credite pe piețele mondiale și sunt mai puțin constrânse de oferta mai redusă de servicii financiare din zonele asistate. În al doilea rând, investițiile efectuate de întreprinderile mari pot să producă economii de scară prin care se reduc costurile inițiale specifice amplasării geografice și nu sunt legate, din multe puncte de vedere, de zona în care se investește. În al treilea rând, întreprinderile mari care planifică investiții au, de regulă, o putere semnificativă de a negocia cu autoritățile, fapt care poate duce la acordarea de ajutoare fără ca acestea să fie necesare sau justificate corespunzător. În fine, este mai probabil ca întreprinderile mari să fie actori importanți pe piața în cauză și, prin urmare,

a Organizației Națiunilor Unite și clarificat în Decizia Consiliului din 10 decembrie 2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive (JO L 336, 21.12.2010, p. 24–29).

¹⁷ Astfel cum este reglementat de Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1184/2006 și (CE) nr. 1224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului (JO L 354, 28.12.2013, p. 1).

¹⁸ Ajutoarele de stat pentru producția primară, prelucrarea și comercializarea produselor agricole din care rezultă produsele agricole prevăzute în anexa I la tratat, precum și ajutoarele pentru silvicultură fac obiectul normelor stabilite în Orientările privind ajutoarele de stat în sectorul agricol (JO C 204, 1.7.2014, p. 1-97).

¹⁹ Transport înseamnă transportul de pasageri cu aeronave, transportul maritim, transportul rutier, transportul feroviar și transportul pe căile navigabile interioare sau serviciile de transport de marfă contra cost în numele unui terț. Infrastructurile de transport care fac obiectul unor orientări specifice, cum ar fi aeroporturile, sunt, de asemenea, excluse din sfera de aplicare a prezentelor orientări (a se vedea Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene, JO C 99, 4.4.2014, p. 3).

²⁰ Orientări ale UE pentru aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelelor de comunicații în bandă largă (JO C 25, 26.1.2013, p. 1).

²¹ Comisia va evalua compatibilitatea ajutoarelor de stat pentru sectorul energetic pe baza Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020 (JO C 200, 28.6.2014, p. 1-55).

²² Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), JO L 347, 20.12.2013.

investiția pentru care se acordă ajutoare poate denatura concurența și schimburile comerciale de pe piața internă.

14. Deoarece este puțin probabil ca ajutoarele regionale acordate întreprinderilor mari pentru investițiile lor să aibă un efect de stimulare, de regulă acestea nu pot fi considerate compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, cu excepția cazului în care sunt acordate pentru investiții inițiale care creează activități economice noi în respectivele zone „c” în conformitate cu criteriile prevăzute în prezentele orientări. Cu toate acestea, pe teritoriile cele mai afectate de tranziția climatică, avantajele structurale disponibile pentru întreprinderile mari ar putea să nu fie suficiente pentru atingerea nivelului de investiții vital pentru a asigura o tranziție socioeconomică echilibrată și a oferi suficiente oportunități de ocupare a forței de muncă astfel încât să se compenseze pierderile de locuri de muncă generate de încetarea activităților economice determinată de tranziție. Prin urmare, prin derogare²³ de la prima teză a prezentului punct, ajutoarele regionale pentru întreprinderile mari pot fi, de asemenea, considerate compatibile cu piața internă în conformitate cu criteriile prevăzute de prezentele orientări, dacă sunt acordate pentru diversificarea producției unei unități prin produse care nu au fost fabricate anterior în unitate sau pentru o modificare fundamentală a procesului general de fabricare a produsului (produselor) vizat(e) de investiția în unitate, cu condiția ca: (1) ajutoarele să vizeze o investiție inițială pe un teritoriu identificat pentru sprijin cofinanțat din FTJ într-o zonă „c” cu un PIB pe cap de locuitor mai mic de 100 % din media UE-27; (2) investiția și beneficiarul să fie identificați în planul teritorial pentru o tranziție justă²⁴ aprobat de Comisie al unui stat membru; și (3) ajutorul de stat pentru investiții să fie acoperit de FTJ până la nivelul maxim permis.
15. Ajutoarele regionale destinate reducerii cheltuielilor curente ale unei întreprinderi constituie ajutoare de exploatare. Ajutoarele de exploatare pot fi considerate compatibile numai dacă se poate demonstra că sunt necesare pentru dezvoltarea zonei, de exemplu dacă vizează reducerea anumitor dificultăți specifice cu care se confruntă IMM-urile în zonele cele mai defavorizate [în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (a) din tratat], dacă compensează costurile suplimentare suportate pentru desfășurarea unei activități economice în regiunile ultraperiferice sau dacă previn sau reduc depopularea în zonele slab populate și foarte slab populate.
16. Prezentele orientări nu se aplică ajutoarelor de exploatare acordate întreprinderilor a căror activitate principală se încadrează la secțiunea K, „Activități financiare și de asigurări”, din nomenclatorul statistic al activităților economice NACE a doua revizuire²⁵ sau întreprinderilor care desfășoară activități intra-grup și a căror activitate principală se încadrează la clasele 70.10, „Activități privind sediile

²³ Această derogare se va aplica numai dacă va fi adoptat un regulament ca urmare a propunerii Comisiei menționate în nota de subsol 12 și este valabilă în mod temporar pe durata FTJ.

²⁴ Ar trebui să se demonstreze în planul teritorial pentru o tranziție justă că investițiile în aceste întreprinderi sunt necesare pentru a compensa pierderea de locuri de muncă determinată de tranziție care nu poate fi compensată prin crearea de locuri de muncă în IMM-uri.

²⁵ Regulamentul (CE) nr. 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 de stabilire a Nomenclatorului statistic al activităților economice NACE a doua revizuire și de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 3037/90 al Consiliului, precum și a anumitor regulamente CE privind domeniul statistice specifice (JO L 393, 30.12.2006, p. 1).

sociale”, sau 70.22 „Activități de consultanță în afaceri și management” din NACE a doua revizuire.

17. Nu se pot acorda ajutoare regionale întreprinderilor aflate în dificultate, definite, în sensul prezentelor orientări, de Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate²⁶.
18. În evaluarea ajutoarelor regionale acordate unei întreprinderi care face obiectul unui ordin de recuperare neexecutat în urma unei decizii anterioare a Comisiei de declarare a unui ajutor ilegal și incompatibil cu piața internă, Comisia va lua în considerare orice ajutor care a rămas de recuperat²⁷.

2.2. Definiții

19. În sensul prezentelor orientări, se aplică următoarele definiții:
 - (1) „zone «a»” înseamnă zonele desemnate pe o hartă a ajutoarelor regionale în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat, iar „zone «c»” înseamnă zonele desemnate pe o hartă a ajutoarelor regionale în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat;
 - (2) „ajutor ad-hoc” înseamnă ajutorul care nu este acordat în cadrul unei scheme;
 - (3) „valoarea ajustată a ajutoarelor” înseamnă valoarea maximă permisă a ajutoarelor pentru un proiect mare de investiții, calculată conform formulei:
 - 3.1. valoarea maximă a ajutoarelor = $R \times (A + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$,
 - 3.2. unde: R este intensitatea maximă a ajutoarelor aplicabilă în zona respectivă, excluzând intensitatea majorată a ajutoarelor pentru IMM-uri; A reprezintă partea din costurile eligibile în valoare de 50 de milioane EUR, B este partea din costurile eligibile cuprinsă între 50 de milioane EUR și 100 de milioane EUR, iar C este partea din costurile eligibile de peste 100 de milioane EUR;
 - (4) „intensitate a ajutoarelor” înseamnă echivalentul subvenție brută exprimat ca procent din costurile eligibile;
 - (5) „zonă asistată” înseamnă fie o zonă „a”, fie o zonă „c”;
 - (6) „finalizarea investiției” înseamnă momentul în care autoritățile naționale consideră că investiția a fost finalizată sau trei ani de la începerea lucrărilor, oricare dintre acestea survine mai întâi;
 - (7) „data acordării ajutorului” înseamnă data la care dreptul legal de a primi ajutorul este conferit beneficiarului în conformitate cu legislația națională aplicabilă;
 - (8) „UE-27” înseamnă toate cele 27 de state membre (excluzând Irlanda de Nord);

²⁶ Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate, JO C 249, 31.7.2014, p. 1-28. După cum se explică la punctul 23 al orientărilor respective, având în vedere că însăși existența sa este în pericol, o întreprindere aflată în dificultate nu poate fi considerată un vehicul adecvat pentru promovarea altor obiective de politică publică până când nu este asigurată viabilitatea acesteia.

²⁷ A se vedea hotărârea din 13 septembrie 1995, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH/Comisia Comunităților Europene, cauzele conexe T-244/93 și T-486/93, EU:T:1995:160, punctul 56.

- (9) „plan de evaluare” înseamnă un document care cuprinde una sau mai multe scheme de ajutor și care cuprinde cel puțin următoarele aspecte minime: obiectivele care urmează a fi evaluate, întrebările evaluării, indicatorii de rezultat, metoda avută în vedere pentru realizarea evaluării, cerințele privind colectarea datelor, calendarul propus al evaluării, inclusiv data prezentării rapoartelor de evaluare intermediară și finală, descrierea organismului independent care va realiza evaluarea sau a criteriilor care vor fi utilizate pentru selectarea acestuia și modalitățile pentru a face publică evaluarea;
- (10) „echivalent subvenție brută” înseamnă valoarea actualizată a ajutorului echivalentă cu valoarea acestuia în cazul în care ar fi fost acordat sub formă de grant beneficiarului, înainte de impozitare sau de alte impuneri, astfel cum a fost calculată la data acordării ajutorului sau la momentul notificării ajutorului către Comisie, oricare dintre acestea survine mai întâi, pe baza ratei de referință aplicabile la data respectivă;
- (11) „schemă orizontală de ajutoare regionale de exploatare” înseamnă un act pe baza căruia, fără alte măsuri de punere în aplicare, se pot acorda ajutoare individuale de exploatare întreprinderilor definite în mod general și abstract în actul respectiv. În sensul prezentei definiții, o schemă sectorială de ajutoare nu poate fi considerată o schemă orizontală de ajutoare regionale de exploatare;
- (12) „ajutor individual” înseamnă un ajutor ad-hoc sau acordarea de ajutoare unor beneficiari individuali pe baza unei scheme de ajutoare;
- (13) „investiție inițială” înseamnă:
- a) o investiție în active corporale și necorporale legată de una sau mai multe dintre următoarele activități:
 - înființarea unei noi unități;
 - extinderea capacității unei unități existente;
 - diversificarea producției unei unități prin produse²⁸ care nu au fost fabricate anterior în unitate sau
 - o schimbare fundamentală a procesului general de producție a produsului (produselor) vizat(e) de investiția în unitate; sau
 - b) achiziționarea de active aparținând unei unități care a fost închisă sau care ar fi fost închisă dacă nu ar fi fost cumpărată. Simpla achiziționare a acțiunilor unei întreprinderi nu reprezintă o investiție inițială.
- Prin urmare, investițiile de înlocuire nu constituie investiții inițiale.
- (14) „investiție inițială care creează o nouă activitate economică” înseamnă:
- a) o investiție în active corporale și necorporale legată de una sau mai multe dintre următoarele activități:
 - înființarea unei noi unități sau

²⁸ În contextul prezentelor orientări, noțiunea de produs include, de asemenea, serviciile.

- diversificarea activității unei unități, cu condiția ca noua activitate să nu fie identică sau similară cu activitatea desfășurată anterior în unitatea respectivă sau
- b) achiziționarea de active aparținând unei unități care a fost închisă sau care ar fi fost închisă dacă nu ar fi fost cumpărată, cu condiția ca noua activitate care urmează să fie desfășurată utilizând activele achiziționate să nu fie o activitate identică sau similară cu activitatea desfășurată în unitatea respectivă înainte de achiziție. Simpla achiziționare a acțiunilor unei întreprinderi nu reprezintă o investiție inițială care creează o nouă activitate economică.
- (15) „active necorporale” înseamnă active care nu au o concretizare fizică sau financiară, precum drepturi de brevet, licențe, know-how sau alte drepturi de proprietate intelectuală;
- (16) „crearea de locuri de muncă” înseamnă creșterea netă a numărului de salariați dintr-o anumită unitate comparativ cu media din ultimele 12 luni, după deducerea din numărul de locuri de muncă create a eventualelor pierderi de locuri de muncă din perioada respectivă, exprimate în unități de muncă pe an;
- (17) „întreprinderi mari” înseamnă întreprinderi care nu îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate IMM-uri în conformitate cu subpunctul (28);
- (18) „proiect mare de investiții” reprezintă o investiție inițială cu cheltuieli eligibile de peste 50 de milioane EUR;
- (19) „intensitatea maximă a ajutoarelor” înseamnă intensitatea ajutoarelor reflectată de hărțile ajutoarelor regionale prevăzute în subsecțiunea 7.4, inclusiv intensitatea majorată a ajutoarelor pentru IMM-uri;
- (20) „numărul de salariați” înseamnă numărul de unități de muncă anuale, și anume numărul de persoane angajate cu normă întreagă pe parcursul unui an; persoanele care își desfășoară activitatea cu normă redusă și persoanele care desfășoară o muncă sezonieră sunt contabilizate ca fracțiuni de unități de muncă anuale;
- (21) „regiuni ultraperiferice” înseamnă regiunile menționate la articolul 349 din tratat²⁹;
- (22) „ajutoare de exploatare” înseamnă ajutoare care vizează să reducă cheltuielile curente ale unei întreprinderi, inclusiv categorii precum cheltuielile cu personalul, materialele, serviciile contractate, comunicațiile, energia, întreținerea, chiria și administrarea, dar nu cuprind costurile de amortizare și costurile de finanțare în cazul în care acestea au fost incluse în costurile eligibile la acordarea ajutorului regional pentru investiții;
- (23) „harta ajutoarelor regionale” înseamnă lista zonelor definite de un stat membru conform condițiilor stabilite în prezentele orientări, care a fost aprobată de Comisie;
- (24) „relocare” înseamnă transferul unei activități identice sau similare sau a unei părți din aceasta de la o unitate a uneia dintre părțile contractante la Acordul privind SEE (unitatea inițială) către unitatea unei alte părți contractante la Acordul privind SEE

²⁹ În prezent: Guadelupa, Guyana Franceză, Martinica, Mayotte, Réunion, Saint-Martin, insulele Azore, Madeira și Canare (JO C 202, 7.6.2016, p. 195). Saint-Martin nu este inclusă în NUTS 2021.

unde are loc investiția care beneficiază de ajutor (unitatea care beneficiază de ajutor). Există un transfer în cazul în care produsul de la unitatea inițială și de la unitatea care beneficiază de ajutor au cel puțin parțial aceleași scopuri, îndeplinesc cerințele sau necesitățile aceluiasi tip de clienți și se pierd locuri de muncă în activități identice sau similare la una din unitățile inițiale ale beneficiarului ajutorului din SEE;

- (25) „activitate identică sau similară” înseamnă o activitate din aceeași clasă (cod numeric din patru cifre) din Nomenclatorul statistic al activităților economice NACE a doua revizuire;
- (26) „schemă sectorială de ajutoare” înseamnă o schemă care acoperă activități ce intră în domeniul de aplicare al mai puțin de cinci clase (cod numeric din patru cifre) din nomenclatorul statistic NACE a doua revizuire;
- (27) „proiect unic de investiție” înseamnă orice investiție inițială legată de aceeași activitate sau de o activitate similară demarată de beneficiarul ajutorului la nivel de grup într-un interval de trei ani de la data inițierii lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune NUTS 3³⁰;
- (28) „IMM-uri” înseamnă întreprinderile care îndeplinesc condițiile prevăzute în Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii³¹;
- (29) „demararea lucrărilor” înseamnă fie demararea lucrărilor de construcții în cadrul investiției, fie primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau oricare alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, în funcție de care are loc primul. Cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, precum obținerea permiselor și realizarea studiilor preliminare de fezabilitate nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor. În cazul preluărilor, „demararea lucrărilor” corespunde datei la care au fost cumpărate activele legate direct de unitatea achiziționată;
- (30) „zone slab populate” înseamnă zonele desemnate de statul membru în cauză în conformitate cu punctul 169;
- (31) „active corporale” înseamnă active precum terenuri, clădiri și instalații, utilaje și echipamente;
- (32) „zone foarte slab populate” înseamnă regiuni NUTS 2 cu mai puțin de opt locuitori per km² sau părți din regiuni NUTS 2 desemnate de statul membru în cauză în conformitate cu punctul 169;
- (33) „costuri salariale” înseamnă valoarea totală care trebuie plătită efectiv de beneficiarul ajutorului pentru locurile de muncă respective, cuprinzând salariile brute înainte de impozitare și contribuțiile obligatorii, precum contribuțiile la sistemul de securitate socială și costurile cu îngrijirea copiilor și a părinților, dintr-o perioadă definită.

³⁰ Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică (NUTS), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul delegat 2019/1755 al Comisiei din 8 august 2019 (JO L 270, 24.10.2019). Datele utilizate în prezentele orientări se bazează pe nomenclatorul NUTS 2021.

³¹ Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

3. AJUTOARELE REGIONALE CARE FAC OBIECTUL NOTIFICĂRII

20. În principiu, statele membre trebuie să notifice ajutoarele regionale în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat, cu excepția măsurilor care îndeplinesc condițiile prevăzute de un regulament de exceptare pe categorii de ajutoare adoptat de Comisie în temeiul articolului 1 din Regulamentul (UE) 2015/1588 al Consiliului³².
21. Comisia va aplica prezentele orientări schemelor de ajutoare regionale și ajutoarelor regionale individuale care fac obiectul notificării.
22. Ajutoarele individuale acordate în cadrul unei scheme notificate fac în continuare obiectul obligației de notificare în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat dacă ajutoarele din toate sursele depășesc pragul individual de notificare prevăzut în Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare (RGECA)³³ în ceea ce privește ajutoarele regionale pentru investiții.
23. Ajutoarele individuale acordate în cadrul unei scheme notificate fac în continuare obiectul obligației de notificare în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat, cu excepția cazului în care beneficiarul:
- a) confirmă că, în cei 2 ani anteriori cererii de ajutor, nu a efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială care beneficiază de ajutor și
 - b) se angajează să nu efectueze o astfel de relocare în intervalul de doi ani de la finalizarea investiției inițiale.

4. COSTURI ELIGIBILE

4.1. Ajutoare pentru investiții

24. Costurile eligibile sunt următoarele:
- 1) costurile investițiilor în active corporale și necorporale sau
 - 2) costurile salariale estimate care rezultă din crearea de locuri de muncă în urma unei investiții inițiale, calculate pe o perioadă de doi ani sau
 - 3) o combinație între o parte a costurilor menționate la punctele 1) și 2) care să nu depășească suma de la punctul 1) sau 2), în funcție de care dintre acestea este mai mare.
25. În cazul în care costurile eligibile sunt stabilite pe baza costurilor investițiilor în active corporale și necorporale, sunt eligibile numai costurile activelor care fac parte din investiția inițială în unitatea beneficiarului ajutorului, situată în zona asistată vizată.

³² Regulamentul (UE) 2015/1588 al Consiliului din 13 iulie 2015 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de ajutoare de stat orizontale (JO L 248, 24.9.2015, p. 1).

³³ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO L 187, 26.6.2014, p. 1).

26. Prin derogare de la condiția prevăzută la punctul 25, activele de echipare a furnizorilor³⁴ pot fi incluse în costurile eligibile ale întreprinderii care le-a achiziționat (sau produs) dacă sunt utilizate pe parcursul întregii perioade minime de întreținere de cinci ani pentru întreprinderile mari și de trei ani pentru IMM-uri, pentru o operațiune de prelucrare sau asamblare a beneficiarului ajutorului legată direct de un proces de producție bazat pe investiția inițială care beneficiază de ajutor realizată de beneficiar. Această derogare este aplicabilă cu condiția ca unitatea furnizorului să fie situată într-o zonă asistată, furnizorul să nu primească ajutoare regionale pentru investiții sau ajutoare pentru investiții destinate IMM-urilor în temeiul articolului 17 din RGECA pentru activele în cauză, iar intensitatea ajutoarelor să nu depășească intensitatea maximă relevantă a ajutoarelor aplicabilă locului în care se află unitatea furnizorului. Orice ajustare a intensității ajutoarelor pentru proiecte mari de investiții se aplică, de asemenea, ajutoarelor calculate pentru costurile activelor de echipare a furnizorilor, care sunt considerate ca făcând parte din costul de investiție total al investiției inițiale.

4.1.1. Costurile eligibile calculate pe baza costurilor investiției

27. Activele achiziționate trebuie să fie noi, cu excepția celor pentru IMM-uri sau pentru achiziționarea unei unități³⁵.

28. În cazul IMM-urilor, până la 50 % din costurile studiilor preliminare sau ale serviciilor de consultanță legate de investiție pot fi, de asemenea, considerate costuri eligibile.

29. În cazul ajutoarelor acordate întreprinderilor mari pentru o schimbare fundamentală a procesului de producție, costurile eligibile trebuie să depășească amortizarea efectuată în cursul ultimelor trei exerciții financiare pentru activele legate de activitatea care trebuie modernizată.

30. În cazul ajutoarelor acordate pentru diversificarea unei unități existente, costurile eligibile trebuie să depășească cu cel puțin 200 % valoarea contabilă a activelor reutilizate, astfel cum au fost înregistrate în exercițiul financiar ce precedă începerea lucrărilor.

31. Costurile legate de închirierea de active corporale pot fi luate în considerare în următoarele situații:

1) în cazul terenurilor și clădirilor, contractul de închiriere trebuie să continue cel puțin timp de cinci ani de la data preconizată de finalizare a investiției pentru întreprinderile mari și cel puțin timp de trei ani pentru IMM-uri;

³⁴ Echiparea furnizorilor se referă la achiziționarea (sau autoproducția) de mașini, unelte sau echipamente și de software aferent de către o întreprindere (la nivel de grup), care sunt achiziționate (sau produse) nu pentru a fi utilizate la unul din sediile sale (la nivel de grup), ci sunt puse la dispoziția unor furnizori selectați pentru realizarea de produse care urmează să fie fabricate la sediul furnizorului, care vor servi drept produse intermediare pentru procesul de producție al întreprinderii. Activele de echipare a furnizorilor rămân proprietatea întreprinderii achizitoare, dar sunt puse la dispoziția furnizorului pentru sarcinile și în condițiile definite într-un contract de furnizare de produse sau un acord similar. Acestea sunt legate de operațiuni de prelucrare sau de asamblare bine definite la unul sau mai multe dintre sediile întreprinderii (la nivel de grup) și este posibil să trebuiască să fie returnate proprietarului după finalizarea comenzii sau după expirarea ori rezilierea unui contract-cadru.

³⁵ Conform definițiilor de la punctul 19 subpunctele (13) și (14).

- 2) în cazul închirierii de instalații sau de utilaje, contractul trebuie să fie unul de leasing financiar și trebuie să conțină obligația ca beneficiarul ajutorului să achiziționeze activul la data la care expiră contractul.
32. În cazul unei investiții inițiale, astfel cum se menționează la punctul 19 subpunctul (13) litera (b) sau la punctul 19 subpunctul (14) litera (b), în principiu ar trebui luate în considerare numai costurile de achiziționare a activelor de la terți care nu au legătură cu cumpărătorul. Cu toate acestea, dacă un membru al familiei proprietarului inițial sau un angajat preia o întreprindere mică, condiția ca activele să fie cumpărate de la terți care nu au legătură cu cumpărătorul nu se aplică. Tranzacția trebuie să aibă loc în condițiile pieței. Dacă achiziționarea activelor unei unități este însoțită de o investiție suplimentară eligibilă pentru ajutorul regional, costurile eligibile ale acestei investiții suplimentare ar trebui să fie adăugate la costul achiziționării activelor unității.
33. Pentru întreprinderile mari, costurile activelor necorporale sunt eligibile numai până la 50 % din costurile totale eligibile ale investiției inițiale. Pentru IMM-uri, sunt eligibile 100 % din costurile imobilizărilor necorporale.
34. Activele necorporale care pot fi luate în considerare la calculul costurilor investiției trebuie să rămână asociate zonei în cauză și nu trebuie să fie transferate în alte regiuni. În acest scop, activele necorporale trebuie să îndeplinească următoarele condiții:
 - 1) trebuie să fie utilizate exclusiv în cadrul unității care primește ajutorul;
 - 2) trebuie să fie amortizabile;
 - 3) trebuie să fie achiziționate în condițiile pieței de la terți care nu au legături cu cumpărătorul;
 - 4) trebuie să fie incluse în activele întreprinderii care primește ajutorul și trebuie să rămână asociate proiectului pentru care s-a acordat ajutorul pe o perioadă de minimum cinci ani (trei ani în cazul IMM-urilor).

4.1.2. *Costurile eligibile calculate pe baza costurilor salariale*

35. Ajutoarele regionale pot fi calculate și prin raportare la costurile salariale estimate pe baza locurilor de muncă create în urma investiției inițiale. Ajutoarele pot compensa numai costurile salariale legate de crearea de locuri de muncă, calculate pe o perioadă de doi ani, iar intensitatea rezultată a ajutoarelor nu trebuie să depășească intensitatea maximă a ajutoarelor aplicabilă în zona vizată.
36. În cazul în care costurile eligibile sunt calculate în funcție de costurile salariale estimate astfel cum se menționează la punctul 35, trebuie să fie îndeplinite următoarele condiții:
 - 1) proiectul de investiții trebuie să conducă la crearea de locuri de muncă;
 - 2) toate posturile trebuie ocupate în termen de trei ani de la finalizarea investiției;
 - 3) toate posturile create ca urmare a investiției trebuie menținute în regiunea în cauză pentru o perioadă de cel puțin cinci ani sau, în cazul IMM-urilor, de trei ani de la data la care postul a fost ocupat prima dată.

4.2. Ajutoare de exploatare

37. Costurile eligibile pentru schemele de ajutoare de exploatare trebuie să fie predefinite și să poată fi atribuite integral problemelor pe care ajutorul este destinat să le remedieze, astfel cum este demonstrat de statul membru.
38. În regiunile ultraperiferice, schemele de ajutoare de exploatare pot compensa costurile suplimentare de exploatare suportate în aceste regiuni ca urmare directă a uneia sau mai multor constrângeri permanente menționate la articolul 349 din tratat. Aceste costuri suplimentare trebuie să fie cuantificate și comparate cu costurile suportate de întreprinderi similare stabilite în alte regiuni ale statului membru în cauză.

5. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII AJUTOARELOR REGIONALE

39. Comisia va considera că o măsură de ajutor regional este compatibilă cu articolul 107 alineatul (3) din tratat numai în cazul în care ajutorul contribuie la dezvoltarea și coeziunea regională. Obiectivul trebuie să fie promovarea dezvoltării economice a zonelor „a” sau facilitarea dezvoltării zonelor „c” (secțiunea 5.1) și, în plus, trebuie să îndeplinească fiecare dintre următoarele criterii:
- 1) efectul de stimulare: ajutoarele trebuie să modifice comportamentul întreprinderilor în cauză astfel încât acestea să desfășoare o activitate suplimentară pe care nu ar desfășura-o în absența ajutoarelor sau ar desfășura-o într-un mod diferit sau limitat sau într-un alt loc (secțiunea 5.2);
 - 2) necesitatea intervenției statului o măsură de ajutor de stat trebuie să vizeze o situație în care ajutorul poate aduce o îmbunătățire materială pe care piața nu o poate asigura pe cont propriu, de exemplu prin remedierea unei deficiențe a pieței sau abordarea unei probleme legate de echitate sau coeziune (secțiunea 5.3);
 - 3) adecvarea măsurii de ajutor: măsura de ajutor propusă trebuie să fie un instrument de politică adecvat pentru îndeplinirea obiectivului vizat (secțiunea 5.4);
 - 4) proporționalitatea ajutoarelor (ajutorul minim): valoarea ajutorului trebuie să fie limitată la minimumul necesar pentru a stimula realizarea investițiilor sau a activităților suplimentare în zona în cauză (secțiunea 5.5);
 - 5) evitarea efectelor negative necorespunzătoare asupra concurenței și a schimburilor comerciale dintre statele membre: efectele negative ale ajutorului asupra concurenței și a schimburilor comerciale trebuie să fie compensate de efectele pozitive (secțiunea 5.6);
 - 6) transparența ajutoarelor: statele membre, Comisia, operatorii economici și publicul trebuie să aibă acces cu ușurință la toate actele și informațiile pertinente cu privire la ajutorul acordat (secțiunea 5.7).
40. Bilanțul general al anumitor categorii de scheme poate face ulterior obiectul unei cerințe de evaluare *ex post*, astfel cum se descrie în secțiunea 6. În aceste cazuri, Comisia poate limita durata schemelor respective (de regulă, la maximum patru ani) cu opțiunea de a renotifica prelungirea ulterior.
41. Dacă o măsură de ajutor de stat, condițiile aferente acesteia (inclusiv metoda de finanțare a acesteia atunci când metoda de finanțare face parte integrantă din măsura

de ajutor de stat) sau activitatea pe care o finanțează duce la încălcarea unei dispoziții relevante a dreptului UE, ajutorul nu poate fi declarat compatibil cu piața internă³⁶.

5.1. Contribuția la dezvoltarea regională și la coeziunea teritorială

42. Obiectivul principal al ajutoarelor regionale este dezvoltarea economică a zonelor defavorizate din UE. Prin promovarea și facilitarea dezvoltării durabile a zonelor asistate, ajutorul contribuie la politica de coeziune teritorială a UE, care vizează îmbunătățirea coeziunii economice și sociale prin reducerea disparităților dintre regiuni în ceea ce privește nivelul de dezvoltare.

5.1.1. Schemele de ajutoare pentru investiții

43. Schemele de ajutoare regionale ar trebui să facă parte integrantă dintr-o strategie de dezvoltare regională cu obiective clar definite.

44. Statele membre trebuie să demonstreze că schema este coerentă cu strategia de dezvoltare a zonei în cauză și contribuie la aceasta. În acest scop, statele membre pot face referire la evaluările schemelor anterioare de ajutoare de stat, la evaluările impactului efectuate de autoritățile care au acordat ajutoarele sau la opiniile experților. Pentru ca schema de ajutoare să contribuie la strategia de dezvoltare, trebuie să includă o metodă care să le permită autorităților care acordă ajutorul să stabilească o ordine a priorităților și să selecteze proiectele de investiții care îndeplinesc obiectivele schemei (de exemplu, prin utilizarea unei metode oficiale de punctare).

45. Schemele de ajutoare regionale pot fi aplicate în zonele „a” în vederea sprijinirii investițiilor inițiale realizate de IMM-uri sau de întreprinderi mari. În zonele „c”, schemele pot fi aplicate pentru sprijinirea investițiilor inițiale realizate de IMM-uri și a investițiilor inițiale care creează o nouă activitate economică realizate de întreprinderi mari.

46. Atunci când acordă ajutoare pentru proiecte individuale de investiții pe baza unei scheme, autoritatea de resort trebuie să verifice faptul că proiectul selectat contribuie la îndeplinirea obiectivului schemei și, astfel, la strategia de dezvoltare din zona respectivă. În acest scop, statele membre ar trebui să facă referire la informațiile furnizate de solicitantul ajutorului în formularul de cerere de ajutor, care descriu efectele pozitive ale investițiilor asupra zonei în cauză³⁷.

47. Pentru a garanta că investiția va avea o contribuție efectivă și durabilă la dezvoltarea zonei în cauză, investiția trebuie menținută în zona respectivă pentru cel puțin cinci ani după finalizarea acesteia sau, în cazul IMM-urilor, pentru cel puțin trei ani³⁸.

³⁶ A se vedea hotărârea din 19 septembrie 2000, Germania/Comisia, C-156/98, EU:C:2000:467, punctul 78 și hotărârea din 22 decembrie 2008, Régie Networks/Rhône Alpes Bourgogne, C-333/07, EU:C:2008:764, punctele 94-116.

³⁷ A se vedea anexa VII.

³⁸ Obligația de a menține investiția în zona în cauză pentru o perioadă de minimum cinci ani (trei ani pentru IMM-uri) nu ar trebui să împiedice înlocuirea instalațiilor sau a echipamentelor care devin depășite sau încetează să funcționeze în această perioadă, cu condiția ca activitatea economică să se mențină în zona

48. Pentru ca investiția să fie viabilă, statul membru trebuie să se asigure că beneficiarul ajutorului contribuie financiar cu minimum 25 %³⁹ din costurile eligibile, din resurse proprii sau prin finanțare externă, sub o formă care nu include niciun sprijin public⁴⁰.
49. Pentru a evita măsurile de ajutor de stat cu un impact negativ asupra mediului, statele membre trebuie să asigure, de asemenea, conformitatea cu legislația UE în domeniul mediului, inclusiv în ceea ce privește cerința unei evaluări a impactului asupra mediului atunci când această măsură este impusă de lege, și să obțină toate autorizațiile necesare.

5.1.2. *Ajutoarele individuale pentru investiții care fac obiectul notificării*

50. Pentru a demonstra contribuția la dezvoltarea regională pe care o aduc ajutoarele individuale pentru investiții care fac obiectul notificării, statele membre pot utiliza o varietate de indicatori, precum cei menționați mai jos, care pot fi direcți (de exemplu, locurile de muncă direct create) și indirecte (de exemplu, inovarea la nivel local):
- 1) numărul de locuri de muncă create direct în urma investiției este un indicator important al contribuției la dezvoltarea regiunii și la coeziunea teritorială. Calitatea și durabilitatea locurilor de muncă create și nivelul de calificare solicitat ar trebui, de asemenea, luate în considerare;
 - 2) s-ar putea crea un număr și mai mare de locuri noi de muncă în rețeaua locală de (sub)furnizori, contribuind la o mai bună integrare a investiției în zona respectivă și asigurând o propagare mai largă a efectelor. Prin urmare, numărul de locuri de muncă create indirect reprezintă, de asemenea, un indicator de luat în considerare;
 - 3) angajamentul beneficiarului ajutorului de a realiza activități de formare de anvergură pentru a îmbunătăți calificările (generale și specifice) ale personalului său va fi considerat un factor care contribuie la dezvoltarea regională și coeziunea teritorială. Se va pune accentul și pe oferirea de stagii sau programe de ucenicie, în special pentru tineri, precum și pe activitățile de formare care îmbunătățesc cunoștințele lucrătorilor și capacitatea acestora de inserție profesională în afara întreprinderii;
 - 4) ca urmare a proximității (efectul de grupare), pot rezulta economii externe de scară sau alte beneficii din perspectiva dezvoltării regionale. Gruparea întreprinderilor care fac parte din același sector de activitate permite fiecărei unități să se specializeze într-o măsură mai mare, fapt care duce la îmbunătățirea eficienței. Cu toate acestea, importanța acestui indicator în stabilirea contribuției la dezvoltarea regională și coeziunea teritorială depinde de cât de dezvoltată este gruparea respectivă;
 - 5) investițiile implică cunoștințe tehnice și pot genera un transfer important de tehnologie (diseminarea cunoștințelor). Investițiile în sectoarele cu utilizare intensivă

respectivă pe perioada minimă prevăzută. Totuși, ajutoarele regionale nu pot fi acordate pentru înlocuirea instalațiilor sau echipamentelor în cauză.

³⁹ Cerința privind contribuția proprie de 25 % de la punctul 48 nu se aplică ajutoarelor pentru investiții acordate investițiilor din regiuni ultraperiferice, în măsura în care este necesară o contribuție mai mică pentru a ține seama pe deplin de intensitatea maximă a ajutoarelor.

⁴⁰ Această cerință nu se aplică, de exemplu, împrumuturilor subvenționate, împrumuturilor participative publice sau participațiilor publice care nu îndeplinesc principiul investitorului într-o economie de piață, garanțiilor de stat care conțin elemente de ajutor sau sprijinului public care se încadrează în domeniul de aplicare al regulii *de minimis*.

a tehnologiei sunt mai susceptibile să implice un transfer de tehnologie către zona respectivă. Din acest punct de vedere, sunt importante și nivelul și gradul de specificitate al diseminării cunoștințelor;

- 6) de asemenea, se poate lua în considerare contribuția proiectelor la capacitatea zonei de a genera tehnologii noi prin inovație la nivel local. Cooperarea cu organizațiile locale de cercetare și diseminare a cunoștințelor, cum ar fi universitățile sau institutele de cercetare, poate fi considerată un element pozitiv în acest sens.
- 7) durata investiției și posibilele investiții ulterioare indică un angajament de durată al întreprinderii în zona în cauză.
51. Statele membre pot face referire la planul de afaceri al beneficiarului ajutorului, care ar putea oferi informații despre numărul de locuri de muncă ce urmează a fi create, salariile care vor fi plătite (având drept efect colateral pozitiv creșterea nivelului de bunăstare a gospodăriilor), volumul de achiziții de la producătorii locali, cifra de afaceri generată de investiție și de care beneficiază zona, eventual prin venituri fiscale suplimentare.
52. În ceea ce privește ajutoarele individuale pentru investiții care fac obiectul notificării, se aplică cerințele prevăzute la punctele 47-49.
53. În ceea ce privește ajutoarele ad-hoc⁴¹, statele membre trebuie să demonstreze, pe lângă cerințele prevăzute la punctele 50-52, că proiectul este coerent cu strategia de dezvoltare a zonei în cauză și contribuie la aceasta.

5.1.3. *Schemele de ajutoare de exploatare*

54. Schemele de ajutoare de exploatare promovează dezvoltarea zonelor asistate doar dacă provocările cu care se confruntă zonele respective sunt clar identificate în prealabil. Obstacolele în calea atragerii sau a menținerii activității economice pot să fie atât de grave sau permanente încât doar ajutoarele pentru investiții să nu fie suficiente pentru dezvoltarea zonelor respective.
55. Pentru ca ajutoarele să reducă anumite dificultăți specifice cu care se confruntă IMM-urile în zonele „a”, statele membre trebuie să dovedească existența și amploarea acestor dificultăți specifice și să demonstreze că este necesară o schemă de ajutoare de exploatare, deoarece respectivele dificultăți specifice nu pot fi depășite prin ajutoarele pentru investiții.
56. În ceea ce privește ajutoarele de exploatare destinate compensării costurilor suplimentare specifice din regiunile ultraperiferice, tipurile de constrângeri permanente care afectează grav dezvoltarea regiunilor ultraperiferice sunt prevăzute la articolul 349 din tratat. Acestea includ depărtarea, insularitatea, suprafața redusă, relieful și clima dificile, precum și dependența economică de un număr redus de produse. Statele membre trebuie să identifice costurile suplimentare specifice asociate acestor constrângeri permanente pe care schema de ajutoare de exploatare este menită să le compenseze.

⁴¹ Ajutoarele ad-hoc fac obiectul aceluși cerințe ca ajutoarele individuale acordate pe baza unei scheme, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

57. În ceea ce privește ajutoarele de exploatare pentru prevenirea sau reducerea depopulării în zonele slab și foarte slab populate, statele membre trebuie să demonstreze riscul de depopulare în cazul în care nu s-ar acorda ajutoare de exploatare.

5.2. Efectul de stimulare

5.2.1. Ajutoare pentru investiții

58. Ajutoarele regionale pot fi considerate compatibile cu piața internă numai dacă au un efect de stimulare. Se consideră că ajutoarele de stat au un efect de stimulare atunci când ajutoarele modifică comportamentul unei întreprinderi astfel încât aceasta să desfășoare o activitate suplimentară prin care contribuie la dezvoltarea unei zone, activitate pe care nu ar fi desfășurat-o sau pe care ar fi desfășurat-o într-un mod diferit sau limitat sau într-un alt loc în cazul în care ajutoarele nu ar fi fost acordate. Ajutoarele nu trebuie să subvenționeze costurile unei activități pe care o întreprindere ar desfășura-o în orice caz și nu trebuie să compenseze riscul comercial normal al unei activități economice.

59. Efectul de stimulare poate fi demonstrat în două moduri:

- 1) ajutoarele oferă un stimulent pentru a lua o decizie pozitivă de a investi în zona în cauză, deoarece, în caz contrar, investiția nu ar fi suficient de profitabilă pentru beneficiarul ajutorului nicăieri în SEE⁴² (*scenariul 1, decizia de investiție*);
- 2) ajutorul oferă un stimulent pentru a efectua o investiție planificată în zona în cauză, mai degrabă decât într-un alt loc, deoarece compensează dezavantajele și costurile nete ale investiției în zona în cauză (*scenariul 2, decizia privind alegerea amplasamentului*).

60. Dacă ajutorul nu modifică comportamentul beneficiarului prin stimularea investițiilor (suplimentare) în zona respectivă, atunci se poate considera că aceeași investiție s-ar efectua în acea zonă și în absența ajutorului. Prin urmare, ajutoarele nu au efect de stimulare în vederea atingerii obiectivului de dezvoltare regională și coeziune teritorială și nu pot fi aprobate drept compatibile cu piața internă pe baza prezentelor orientări.

61. Cu toate acestea, în cazul ajutoarelor regionale acordate prin fonduri destinate politicii de coeziune sau prin FEADR în zonele „a” pentru investiții necesare pentru a atinge standarde stabilite de dreptul UE, se poate considera că ajutorul are efect de stimulare dacă în absența ajutorului nu ar fi fost suficient de profitabil pentru beneficiar să facă investiția în zona respectivă, ceea ce ar fi dus la închiderea unei unități existente în acea zonă.

5.2.1.1. Schemele de ajutoare pentru investiții

62. Lucrările privind o investiție individuală pot începe doar după depunerea formularului de cerere pentru ajutor.

⁴² Astfel de investiții pot crea condițiile pentru efectuarea de investiții ulterioare, care să fie viabile fără ajutoare suplimentare.

63. Dacă lucrările încep înainte de depunerea cererii pentru ajutor, niciun ajutor acordat în legătură cu acea investiție individuală nu va fi considerat compatibil cu piața internă.
64. Statele membre trebuie să depună un formular standard de cerere de ajutor care să conțină cel puțin toate informațiile prevăzute în anexa VII. În formularul de cerere de ajutor, IMM-urile și întreprinderile mari trebuie să explice dintr-o perspectivă contrafactuală ce s-ar întâmpla dacă nu ar primi ajutorul, indicând scenariul aplicabil dintre cele descrise la punctul 59.
65. În plus, întreprinderile mari trebuie să prezinte documente justificative cu privire la efectul scenariului contrafactual descris în formularul de cerere. IMM-urile nu sunt supuse unei astfel de obligații în ceea ce privește ajutoarele care nu fac obiectul notificării acordate în cadrul unei scheme.
66. Autoritatea care acordă ajutorul trebuie să verifice credibilitatea scenariului contrafactual, precum și dacă ajutorul regional are efectul de stimulare necesar care corespunde unuia dintre scenariile descrise la punctul 59. Un scenariu contrafactual este credibil dacă este autentic și se referă la principalii factori de care s-a ținut seama la data luării de către beneficiar a deciziei privind investiția.

5.2.1.2. Ajutoarele individuale pentru investiții care fac obiectul notificării

67. În plus față de cerințele de la punctele 62-66, pentru ajutoarele individuale care fac obiectul notificării, statele membre trebuie să furnizeze dovezi clare ale faptului că ajutorul are un impact real asupra deciziei de realizare a investiției sau a deciziei privind alegerea amplasamentului⁴³. Statele membre trebuie să specifice care scenariu descris la punctul 59 se aplică. Pentru a permite realizarea unei evaluări cuprinzătoare, statele membre trebuie să furnizeze nu numai informații privind proiectul, ci și o descriere detaliată a scenariului contrafactual în care beneficiarul nu primește ajutor din partea niciunei autorități publice din SEE.
68. În *scenariul 1*, statele membre pot dovedi că ajutorul are un efect de stimulare furnizând documente ale întreprinderii care demonstrează că investiția nu ar fi suficient de profitabilă în absența ajutorului.
69. În *scenariul 2*, statele membre pot dovedi că ajutorul are un efect de stimulare furnizând documente ale întreprinderii care demonstrează că a fost efectuată o comparație între costurile și beneficiile amplasării investiției în zona respectivă și cele din zona (zonele) alternativă (alternative). Comisia verifică dacă aceste comparații sunt realiste.
70. Statele membre sunt invitate să se bazeze pe documente oficiale emise de conducerea întreprinderii, evaluări ale riscurilor (inclusiv evaluarea riscurilor specifice unui anumit loc), rapoarte financiare, planuri interne de afaceri, opinii ale experților și alte studii referitoare la proiectul de investiții care face obiectul evaluării. Aceste documente trebuie să fie contemporane cu procesul de luare a deciziilor privind investiția sau locul realizării acesteia. Documentele care conțin informații despre estimările privind cererea, estimările costurilor, estimările financiare, documentele

⁴³ Scenariile contrafactice sunt descrise la punctul 64.

prezentate unui comitet de investiții și care dezvoltă scenarii de investiție sau documentele furnizate instituțiilor financiare ar putea ajuta statele membre să demonstreze efectul de stimulare.

71. În acest context și în special în cazul *scenariului 1*, nivelul profitabilității poate fi evaluat utilizând metodele standard aplicate în sectorul respectiv de activitate, care pot include metode de evaluare a valorii actualizate nete a proiectului⁴⁴, a ratei interne a rentabilității⁴⁵ sau a rentabilității medii a capitalului angajat. Profitabilitatea proiectului trebuie să fie comparată cu ratele normale ale rentabilității aplicate de beneficiar în alte proiecte de investiții de natură similară. Dacă aceste rate nu sunt disponibile, profitabilitatea proiectului trebuie să fie comparată cu costul capitalului beneficiarului în ansamblu sau cu ratele rentabilității observate în mod normal în sectorul în cauză.
72. Dacă ajutorul nu modifică comportamentul beneficiarului prin stimularea investițiilor (suplimentare) în zona respectivă, aceasta nu beneficiază de un efect pozitiv. Prin urmare, ajutorul nu va fi considerat compatibil cu piața internă dacă se dovedește că aceeași investiție s-ar efectua în zonă chiar dacă ajutorul nu ar fi fost acordat.

5.2.2. *Schemele de ajutoare de exploatare*

73. În cazul schemelor de ajutoare de exploatare, se consideră că ajutorul are un efect de stimulare dacă este probabil ca, în absența ajutorului, nivelul activității economice din zona respectivă să fie redus semnificativ din cauza problemelor pe care ajutorul își propune să le remedieze.
74. Astfel, Comisia va considera că ajutorul de exploatare oferă un stimulent în favoarea activității economice suplimentare din zonă dacă statul membru a demonstrat existența și natura substanțială a acelor probleme în zona respectivă (a se vedea punctele 54-57).

5.3. **Necesitatea intervenției statului**

75. Pentru a evalua dacă ajutorul de stat este necesar pentru atingerea obiectivului de dezvoltare regională și de coeziune teritorială, este necesar ca în primul rând să se stabilească un diagnostic al problemei. Ajutoarele de stat ar trebuie să fie direcționate către situațiile în care acestea pot aduce o îmbunătățire materială pe care piața nu o poate realiza. Acest lucru este important în special în contextul unor resurse publice limitate.
76. Măsurile de ajutor de stat pot, în anumite condiții, să corecteze deficiențele pieței, contribuind astfel la funcționarea eficientă a piețelor și la stimularea competitivității.

⁴⁴ Valoarea actualizată netă a unui proiect reprezintă diferența dintre fluxurile de numerar pozitive și cele negative pe parcursul duratei de viață a investiției, actualizate la valoarea lor din prezent (în general utilizând costul capitalului).

⁴⁵ Rata internă a rentabilității nu se bazează pe câștigurile contabile dintr-un anumit an, ci ia în considerare fluxurile de numerar pe care investitorul se așteaptă să le primească pe parcursul întregii durate de viață a investiției. Se definește ca rata de actualizare pentru care valoarea actualizată netă a proiectului unui flux de numerar este egală cu zero.

Atunci când piețele produc rezultate eficiente, dar aceste rezultate sunt considerate nesatisfăcătoare din punctul de vedere al echității sau al coeziunii, ajutorul de stat poate fi utilizat pentru a obține un rezultat de piață mai favorabil și mai echitabil.

77. În ceea ce privește ajutoarele acordate pentru dezvoltarea zonelor incluse pe harta ajutoarelor regionale în conformitate cu regulile prevăzute în secțiunea 7 din prezentele orientări, Comisia consideră că în zonele respective, fără intervenția statului, piața nu aduce rezultate care să asigure un nivel suficient de dezvoltare economică a regiunii și de coeziune teritorială. Prin urmare, ajutoarele acordate în zonele respective sunt considerate necesare.

5.4. Adecvarea ajutoarelor regionale

78. Măsura de ajutor trebuie să fie un instrument corespunzător de politică pentru abordarea obiectivului urmărit. O măsură de ajutor nu va fi considerată compatibilă dacă alte instrumente de politică sau alte tipuri de instrumente de ajutor care denaturează mai puțin piața fac posibilă realizarea aceleiași contribuții pozitive la dezvoltarea regională și coeziunea teritorială.

5.4.1. Adecvarea în comparație cu instrumente alternative de politică

5.4.1.1. Ajutoare pentru investiții

79. Ajutoarele regionale pentru investiții nu sunt singurele instrumente de politică de care dispun statele membre pentru a stimula investițiile și crearea de locuri de muncă în zonele asistate. Statele membre pot utiliza alte măsuri, precum dezvoltarea infrastructurii, îmbunătățirea calității educației și a formării sau ameliorarea mediului de afaceri.
80. Atunci când notifică o schemă de ajutoare pentru investiții, statele membre trebuie să indice motivul pentru care ajutorul regional este un instrument adecvat pentru a contribui la dezvoltarea zonei.
81. Dacă un stat membru decide să aplice o schemă sectorială de ajutoare, acesta trebuie să demonstreze avantajele acestei opțiuni în raport cu utilizarea unei scheme multisectoriale sau a altor opțiuni de politică.
82. În special, Comisia va lua în considerare evaluările impactului schemei de ajutoare propuse pe care statele membre le transmit. De asemenea, Comisia poate lua în considerare rezultatele evaluărilor *ex post* descrise în secțiunea 6 pentru a evalua caracterul adecvat al schemei propuse.
83. În cazul ajutoarelor ad-hoc pentru investiții, statele membre trebuie să demonstreze modul în care ajutorul poate contribui mai bine la dezvoltarea zonei decât ajutorul acordat în cadrul unei scheme sau al altor tipuri de măsuri.

5.4.1.2. Schemele de ajutoare de exploatare

84. Statele membre trebuie să demonstreze că ajutorul este adecvat pentru atingerea obiectivelor schemei în ceea ce privește problemele pe care ajutorul urmărește să le soluționeze. Pentru a demonstra că ajutorul este adecvat, statele membre pot calcula cuantumul ajutorului *ex ante* ca o sumă fixă care acoperă costurile suplimentare

estimate pe o perioadă dată, pentru a încuraja întreprinderile să limiteze costurile și, cu timpul, să își dezvolte activitatea în mod mai eficient⁴⁶.

5.4.2. Adecvarea în comparație cu alte instrumente de ajutor

85. Ajutoarele regionale pot fi acordate sub mai multe forme. Cu toate acestea, statele membre trebuie să garanteze că ajutorul este acordat sub forma care este probabil să aibă cel mai mic impact în ceea ce privește denaturarea schimburilor comerciale și a concurenței. Dacă ajutorul este acordat sub forme care presupun beneficii pecuniare directe (de exemplu, granturi directe, scutiri sau reduceri ale impozitelor, ale contribuțiilor la asigurările sociale sau ale altor taxe obligatorii ori furnizarea de terenuri, mărfuri sau servicii la prețuri avantajoase), statele membre trebuie să demonstreze motivul pentru care nu sunt adecvate alte forme de ajutor care au potențialul de a denatura piața într-o măsură mai mică, cum ar fi avansurile rambursabile sau ajutoarele bazate pe instrumente de datorii sau de capitaluri proprii (de exemplu, împrumuturi cu dobândă mică sau bonificări ale dobânzii, garanții de stat, cumpărarea de acțiuni sau alte injecții de capital în condiții avantajoase).
86. Rezultatele evaluărilor *ex post*, astfel cum sunt descrise în secțiunea 6, pot fi luate în considerare pentru evaluarea gradului de adecvare a instrumentului de ajutor propus.

5.5. Proporționalitatea valorii ajutorului (limitarea ajutorului la minimul necesar)

5.5.1. Ajutoare pentru investiții

87. Valoarea ajutoarelor regionale trebuie să fie limitată la minimul necesar pentru a stimula realizarea de investiții sau activități economice suplimentare în zona respectivă.
88. Pentru a asigura predictibilitatea și existența unor condiții de concurență echitabile, Comisia aplică intensități maxime ale ajutoarelor⁴⁷ în cazul ajutoarelor pentru investiții.
89. În cazul unui proiect de investiții inițiale, intensitatea maximă a ajutoarelor și valoarea maximă a ajutoarelor⁴⁸ (valoarea ajustată a ajutoarelor⁴⁹ și intensitatea redusă aferentă a ajutoarelor pentru un proiect mare de investiții) trebuie să fie calculate de autoritatea care acordă ajutorul atunci când acordă ajutorul sau când îl notifică Comisiei, oricare dintre aceste date este mai apropiată.
90. Întrucât este probabil ca proiectele mari de investiții să ducă la denaturări mai mari ale concurenței și ale schimburilor comerciale, valoarea ajutorului pentru aceste proiecte nu trebuie să depășească valoarea ajustată a ajutorului.

⁴⁶ Cu toate acestea, în cazul în care viitoarele evoluții ale costurilor și ale veniturilor prezintă un grad ridicat de incertitudine și există o puternică asimetrie a informației, autoritatea publică poate, de asemenea, să adopte modele de compensare care nu sunt în întregime *ex ante*, ci o combinație între modelele *ex ante* și *ex post* (de exemplu, prin utilizarea unor mecanisme de recuperare care să permită o repartizare a câștigurilor neprevăzute).

⁴⁷ A se vedea secțiunea 7.4 privind hărțile ajutoarelor regionale.

⁴⁸ Exprimat ca echivalent subvenție brută.

⁴⁹ Idem.

91. Dacă investiția inițială face parte dintr-un proiect unic de investiție, iar acesta din urmă reprezintă un proiect mare de investiții, valoarea ajutorului pentru proiectul unic de investiții nu trebuie să depășească valoarea ajustată a ajutorului. Cursul de schimb și rata de actualizare care trebuie aplicate în sensul acestei norme sunt cele aplicabile la data acordării ajutorului pentru primul proiect din cadrul proiectului unic de investiții.
92. Intensitățile maxime ale ajutoarelor au un dublu scop.
93. În primul rând, în cazul schemelor care fac obiectul notificării, aceste intensități maxime ale ajutoarelor reprezintă o sferă de siguranță pentru IMM-uri: dacă intensitatea ajutorului rămâne sub nivelul maxim permis, se consideră că ajutorul este proporțional.
94. În al doilea rând, în toate celelalte cazuri, intensitățile maxime ale ajutoarelor sunt utilizate ca plafon pentru abordarea costurilor nete suplimentare descrisă la punctele 95-97.
95. Ca regulă generală, Comisia va considera că un ajutor individual care face obiectul notificării este limitat la minimum, în cazul în care cuantumul ajutorului corespunde costurilor suplimentare nete ale realizării investiției în zona în cauză, comparativ cu scenariul contrafactual în absența ajutorului⁵⁰, cu intensitățile maxime ale ajutoarelor ca valoare-plafon. Tot astfel, în cazul ajutorului pentru investiții acordat unor întreprinderi mari în cadrul unor scheme care fac obiectul notificării, statele membre trebuie să se asigure că valoarea ajutorului este limitată la minimum, folosind „abordarea pe baza costurilor nete suplimentare”, cu intensitățile maxime ale ajutoarelor ca valoare-plafon.
96. În situațiile de tipul *scenariului 1* (decizii de realizare a investiției), valoarea ajutorului nu ar trebui, prin urmare, să depășească minimul necesar pentru ca proiectul să devină suficient de profitabil, de exemplu sporind rata internă a rentabilității acestuia peste rata normală aplicată de întreprindere în alte proiecte de investiții de natură similară sau, dacă este cazul, sporind rata internă a rentabilității peste costul capitalului beneficiarului în ansamblu sau peste ratele de rentabilitate înregistrate de regulă în sectorul respectiv.
97. Pentru situațiile de tipul *scenariului 2* (stimulente pentru alegerea amplasamentului), valoarea ajutorului nu ar trebui să depășească diferența dintre valoarea actualizată netă a investiției pentru zona vizată și valoarea actualizată netă a investiției într-un amplasament alternativ. Trebuie luate în considerare toate costurile și beneficiile relevante, inclusiv, de exemplu, costurile administrative, cheltuielile de transport, costurile cu formarea profesională neacoperite de un ajutor pentru formare, precum și diferențele salariale. Cu toate acestea, dacă amplasamentul alternativ este în SEE, subvențiile acordate în acest amplasament alternativ nu pot fi luate în considerare.
98. Calculele utilizate pentru a analiza efectul stimulat pot fi folosite și pentru a evalua dacă ajutorul este proporțional. Statele membre trebuie să demonstreze proporționalitatea prin documente de tipul celor specificate la punctul 70.

⁵⁰ Atunci când se compară scenariile contrafactuale, valoarea ajutorului trebuie actualizată aplicând același factor al scenariilor de investiții și scenariilor contrafactuale corespunzătoare.

99. Ajutorul pentru investiții poate fi acordat concomitent în cadrul mai multor scheme de ajutoare regionale ori cumulat cu un ajutor regional ad-hoc, cu condiția ca valoarea totală a ajutorului din toate sursele să nu depășească intensitatea maximă a ajutorului per proiect, care trebuie calculată în prealabil de prima autoritate care acordă ajutorul. Orice alt ajutor de stat în legătură cu aceleași costuri eligibile, care se suprapun parțial sau integral, poate fi cumulat numai în cazul în care cumulul nu are drept rezultat depășirea celui mai ridicat nivel de intensitate a ajutorului sau a celei mai ridicate valori a ajutorului care se aplică ajutorului respectiv în temeiul normelor tematice aplicabile. Trebuie efectuate verificări privind cumulul atât la momentul acordării ajutorului, cât și la momentul efectuării plății ajutorului⁵¹. Dacă statul membru permite ca ajutorul de stat acordat în temeiul unei scheme să fie cumulat cu un ajutor de stat acordat în cadrul altor scheme, acesta trebuie să specifice, pentru fiecare schemă, metoda pentru a asigura respectarea condițiilor de la prezentul punct.
100. Pentru o investiție inițială legată de proiectele de cooperare teritorială europeană (CTE) care îndeplinesc criteriile Regulamentului privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)⁵², intensitatea ajutoarelor aplicabilă zonei în care se află investiția inițială se aplică tuturor beneficiarilor participanți la proiect. Dacă investiția inițială se află în două sau mai multe zone asistate, intensitatea maximă a ajutoarelor pentru investiția inițială este cea aplicabilă în zona asistată unde este suportată cea mai mare parte a costurilor eligibile. Investițiile inițiale efectuate de întreprinderile mari în zonele „c” pot primi ajutoare regionale în contextul proiectelor CTE doar dacă sunt investiții inițiale care creează o nouă activitate economică.

5.5.2. *Schemele de ajutoare de exploatare*

101. Statele membre trebuie să demonstreze că nivelul ajutorului este proporțional cu problemele pe care ajutorul urmărește să le soluționeze.
102. În special, statele membre trebuie să îndeplinească următoarele condiții:
- 1) ajutorul trebuie calculat în funcție de un set predefinit de costuri eligibile ce pot fi atribuite integral problemelor pe care ajutorul urmărește să le soluționeze, conform demonstrației statului membru;
 - 2) ajutorul trebuie să se limiteze la un anumit procent din setul predefinit de costuri eligibile și nu poate depăși costurile respective;
 - 3) valoarea ajutorului pentru fiecare beneficiar trebuie să fie proporțională cu amploarea problemelor cu care se confruntă efectiv fiecare beneficiar.

⁵¹ Cerința ca intensitatea maximă permisă a ajutorului per proiect să fie calculată în prealabil de prima autoritate care acordă ajutorul nu se aplică atunci când ajutorul este acordat prin intermediul unei sau unor scheme fiscale automate sub forma unui avantaj fiscal. În această situație, verificările privind cumulul nu sunt, în principiu, posibile atunci când ajutorul este acordat și ar trebui să fie efectuate la momentul plății ajutorului.

⁵² Regulamentul (UE) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind dispoziții specifice pentru sprijinul din partea Fondului european de dezvoltare regională pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (JO L 347, 20.12.2013, p. 259) sau un regulament care cuprinde dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) aplicabil perioadei de programare 2021-2027, în funcție de care dintre acestea se aplică investiției inițiale.

103. În ceea ce privește ajutoarele destinate reducerii anumitor dificultăți specifice cu care se confruntă IMM-urile în zone „a”, nivelul ajutorului trebuie redus progresiv pe durata schemei⁵³. Acest lucru nu se aplică schemelor care urmăresc să prevină depopularea în zonele slab și foarte slab populate, nici schemelor de compensare a costurilor de exploatare suplimentare suportate în regiunile ultraperiferice ca urmare directă a uneia sau mai multor constrângeri permanente menționate la articolul 349 din tratat.

5.6. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale

104. Pentru ca ajutorul să fie compatibil, efectele negative ale măsurii de ajutor în ceea ce privește denaturarea concurenței și impactul asupra schimburilor comerciale între statele membre trebuie să fie limitate și să nu depășească efectele pozitive ale ajutorului într-o măsură care să fie contrară interesului comun.

5.6.1. Observații generale

105. Atunci când examinează efectele pozitive ale ajutorului (secțiunea 5.1) comparativ cu efectele sale negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale, Comisia poate lua în considerare, atunci când este relevant, faptul că ajutorul produce și alte efecte pozitive, pe lângă contribuția sa la dezvoltarea regională și la coeziune. Acest lucru poate fi valabil, de exemplu, dacă se stabilește că investiția inițială, pe lângă crearea de locuri de muncă la nivel local, introducerea de noi activități și/sau generarea de venituri locale, contribuie în mod substanțial în special la tranziția digitală sau la tranziția către activități durabile din punctul de vedere al mediului, inclusiv activități cu emisii scăzute de dioxid de carbon, neutre din punct de vedere climatic sau reziliente la schimbările climatice. Comisia va acorda o atenție deosebită articolului 3 din Regulamentul (UE) 2020/852 privind taxonomia UE⁵⁴, inclusiv principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, sau altor metodologii comparabile. De asemenea, în cadrul evaluării efectelor negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale, Comisia poate ține seama, după caz, de externalitățile negative ale activității care beneficiază de ajutor, în cazul în care acestea afectează în mod negativ concurența și schimburile comerciale dintre statele membre într-o măsură care contravine interesului comun, prin crearea sau agravarea unor ineficiențe ale pieței⁵⁵.
106. În ceea ce privește efectele negative, ajutoarele regionale pot determina două tipuri principale de denaturări potențiale ale concurenței și ale schimburilor comerciale. Este vorba despre denaturările piețelor de produse și efectele legate de alegerea

⁵³ Inclusiv atunci când sunt notificate scheme de ajutoare de exploatare în vederea prelungirii măsurilor de ajutor existente.

⁵⁴ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088, JO L 198, 22.6.2020, p. 13-43.

⁵⁵ Acest lucru ar putea fi valabil și în cazul în care ajutorul denaturează funcționarea instrumentelor economice instituite pentru a internaliza astfel de externalități negative (de exemplu, prin influențarea semnalelor de preț transmise de schema UE de comercializare a certificatelor de emisii sau de un instrument similar).

amplasamentului. Ambele tipuri de denaturări pot duce atât la alocări ineficiente de resurse (care subminează performanța economică a pieței interne), cât și la probleme de distribuție (distribuția activității economice la nivelul zonelor).

107. Unul dintre posibilele efecte negative ale ajutoarelor de stat este faptul că acestea împiedică piața să furnizeze rezultate eficiente prin recompensarea producătorilor celor mai eficienți și prin exercitarea de presiuni asupra celor mai puțin eficienți pentru ce aceștia să își îmbunătățească activitatea, să se restructureze sau să iasă de pe piață. Ajutoarele de stat care determină o majorare semnificativă a capacității pe o piață neperformantă pot denatura în mod nejustificat concurența, deoarece crearea sau menținerea supracapacității poate diminua marjele de profit, reduce investițiile concurenților sau chiar duce la ieșirea de pe piață a concurenților. Acest fapt poate duce la o situație în care concurenți care altfel ar fi putut să concureze pe piață sunt forțați să iasă de pe piață. De asemenea, această situație poate împiedica întreprinderile să intre sau să se extindă pe piață și poate descuraja concurenții să inoveze, ceea ce poate duce la structuri de piață ineficiente, care pe termen lung dăunează și consumatorilor. Disponibilitatea ajutorului ar putea să îi determine pe potențialii beneficiari să se complacă sau să adopte un comportament excesiv de riscant. Este probabil ca aceasta să aibă un efect negativ pe termen lung asupra performanței globale a sectorului.
108. Ajutorul poate produce efecte de denaturare și în ceea ce privește creșterea sau menținerea unei puteri semnificative de piață a beneficiarului. Chiar și în cazul în care ajutorul nu consolidează în mod direct o putere de piață substanțială, o poate face în mod indirect, prin descurajarea extinderii concurenților existenți, provocând ieșirea de pe piață a acestora sau descurajând intrarea pe piață a unor concurenți noi.
109. În afara denaturărilor de pe piețele de produse, ajutoarele regionale afectează, prin natura lor, și locul în care se desfășoară activitatea economică. Dacă o zonă atrage investiții datorită ajutorului, o alta pierde această oportunitate. Aceste efecte negative în zonele afectate de ajutor se pot resimți prin pierderea activității economice și pierderea de locuri de muncă, inclusiv a locurilor de muncă pentru subcontractanți. Efectele negative se pot resimți și prin pierderea unor externalități pozitive (de exemplu, efectul de grupare, diseminarea cunoștințelor, educație și formare).
110. Specificitatea geografică a ajutoarelor regionale le diferențiază pe acestea de alte forme de ajutoare orizontale. O caracteristică specifică a ajutoarelor regionale este faptul că acestea urmăresc să influențeze investitorii în alegerea amplasamentului proiectelor de investiții. Atunci când ajutoarele regionale compensează costurile suplimentare rezultate din constrângerile regionale și sprijină realizarea de investiții suplimentare în zonele asistate fără a le devia pe cele din alte zone asistate cu un nivel de dezvoltare egal sau mai scăzut, acestea contribuie nu numai la dezvoltarea zonei, ci și la realizarea coeziunii și, în ultimă instanță, prezintă avantaje pentru întreaga UE. Efectele negative potențiale ale ajutoarelor regionale asupra alegerii amplasamentului sunt deja limitate într-o anumită măsură prin intermediul hărților ajutoarelor regionale, care definesc zonele în care se pot acorda ajutoare regionale, în conformitate cu obiectivele de dezvoltare economică regională și cu obiectivele politicii de coeziune, precum și prin intermediul intensităților maxime permise ale ajutoarelor. Cu toate acestea, rămâne important să se înțeleagă ce s-ar întâmpla în

absența ajutorului pentru a evalua impactul ajutorului asupra dezvoltării zonei și asupra coeziunii teritoriale.

5.6.2. *Efecte negative evidente asupra concurenței și a schimburilor comerciale*

111. Comisia identifică o serie de situații în care efectele negative ale ajutoarelor regionale pentru investiții asupra concurenței și a schimburilor comerciale între statele membre depășesc în mod evident orice efecte pozitive, ceea ce înseamnă că este improbabil ca ajutorul să fie declarat compatibil cu piața internă.

5.6.2.1. Crearea unei supracapacități pe o piață în declin absolut

112. Astfel cum s-a arătat la punctul 107, pentru a evalua efectele negative ale ajutorului, Comisia ține seama de capacitatea de producție suplimentară creată de proiect atunci când piața este neperformantă.

113. Atunci când ajutorul de stat face posibile investiții care conduc la creșterea capacității de producție pe o piață, există riscul ca producția sau investițiile din alte zone ale SEE să fie afectate negativ. Acest lucru este probabil în special atunci când creșterea capacității depășește creșterea pieței sau are loc pe o piață în care există o supracapacitate.

114. Prin urmare, în cazul în care investiția conduce la crearea sau la creșterea unei supracapacități pe o piață care este structural în declin absolut (piață în contracție)⁵⁶, Comisia consideră că ajutorul are un efect negativ care este improbabil să fie compensat de efectele pozitive. Acest lucru este valabil în special în situațiile de tipul scenariului 1 (decizii de realizare a investiției)

115. Pentru situațiile de tipul scenariului 2 (decizii privind alegerea amplasamentului), în care investiția ar fi efectuată în orice caz pe aceeași piață geografică sau, în mod excepțional, pe o altă piață geografică, dar în care vânzările vizează aceeași piață geografică, ajutorul – cu condiția să se limiteze la minimumul necesar pentru a compensa dezavantajul legat de amplasament și să nu ofere lichidități suplimentare beneficiarului ajutorului – influențează doar decizia privind alegerea amplasamentului. În această situație, investiția ar adăuga o capacitate suplimentară pe piața geografică dată, independent de ajutor. Prin urmare, posibilele rezultate în ceea ce privește supracapacitatea ar fi, în principiu, aceleași, indiferent de ajutor. Cu toate acestea, dacă amplasamentul alternativ al investiției este pe o piață geografică diferită, iar ajutorul conduce la crearea unei supracapacități pe o piață care este structural în declin absolut, se aplică, de asemenea, concluziile de la punctul 114.

5.6.2.2. Efecte anti-coeziune

116. Astfel cum s-a arătat la punctele 109 și 110, pentru a evalua efectele negative ale ajutorului, Comisia trebuie să țină seama de efectele asupra alegerii amplasamentului activității economice.

117. În situațiile de tipul scenariului 2 (decizii privind alegerea amplasamentului), dacă, în absența ajutorului, investiția ar fi fost localizată într-o zonă cu o intensitate a

⁵⁶ Comisia va evalua acest aspect atât în ceea ce privește volumul, cât și valoarea și va lua în considerare ciclul economic.

ajutoarelor regionale⁵⁷ superioară sau similară celei din zona vizată, se va considera că acordarea ajutorului are un efect negativ care este improbabil să fie compensat de efectele pozitive, deoarece este contrar obiectivului ajutoarelor regionale.

5.6.2.3. Relocare

118. Atunci când evaluează măsurile notificate, Comisia va solicita toate informațiile necesare pentru a analiza dacă este probabil ca ajutoarele de stat să aibă ca efect pierderi substanțiale de locuri de muncă în amplasamentele existente din SEE. În această situație și dacă investiția îi permite beneficiarului ajutorului să transfere o activitate în zona vizată, dacă există o legătură de cauzalitate între ajutor și relocare, acest fapt constituie un efect negativ care este improbabil să fie compensat de efectele pozitive.

5.6.3. Schemele de ajutoare pentru investiții

119. Schemele de ajutoare pentru investiții nu trebuie să ducă la denaturări semnificative ale concurenței și ale schimburilor comerciale. În special, chiar dacă denaturările pot fi considerate ca fiind limitate la nivel individual (cu condiția să fie îndeplinite toate criteriile pentru ajutoarele pentru investiții), atunci când sunt cumulate, schemele ar putea totuși să ducă la denaturări semnificative. Astfel de denaturări ar putea afecta piețele de producție prin crearea sau agravarea unei situații de supracapacitate sau prin crearea, creșterea ori menținerea unei puteri semnificative de piață a unor beneficiari într-un mod care să aibă un impact negativ asupra stimulentei dinamice. Ajutoarele acordate în baza schemelor ar putea duce, de asemenea, la pierderi semnificative de activități economice în alte zone ale SEE. Dacă o schemă vizează anumite sectoare, riscul unor astfel de denaturări este chiar mai ridicat.

120. Prin urmare, statele membre trebuie să demonstreze că aceste efecte negative vor fi limitate la minimum, ținând seama, de exemplu, de amploarea proiectelor, de valorile individuale și cumulate ale ajutoarelor, de beneficiarii preconizați și de caracteristicile sectoarelor vizate. În vederea evaluării de către Comisie a efectelor negative probabile, statele membre pot prezenta toate evaluările de impact disponibile și evaluările *ex post* efectuate pentru scheme anterioare similare.

121. Atunci când acordă ajutorul unor proiecte individuale în cadrul unei scheme, autoritatea care acordă ajutorul trebuie să verifice și să confirme că ajutorul nu creează efecte negative evidente, astfel cum se descrie la punctele 111-118. Această verificare se poate baza pe informațiile primite de la beneficiarul ajutorului la momentul depunerii cererii și pe declarația prezentată în formularul de cerere standard, care ar trebui să indice amplasamentul alternativ în cazul în care ajutorul nu este acordat.

5.6.4. Ajutoarele individuale pentru investiții care fac obiectul notificării

122. La evaluarea efectelor negative ale ajutoarelor individuale, Comisia face distincție între cele două scenarii contrafactice descrise la punctele 96 și 97 de mai sus.

⁵⁷ În scopul acestei verificări, plafonul de ajutor standard aplicabil în zonele „c” care au granițe cu zonele „a” ar trebui utilizat indiferent de intensitățile majorate ale ajutoarelor, în conformitate cu punctul 184.

5.6.4.1. Situațiile de tipul scenariului 1 (decizia de realizare a investiției)

123. În situațiile de tipul scenariului 1, Comisia acordă atenție în special efectelor negative legate de cumulara supracapacităților pe piețe aflate în declin, de împiedicarea ieșirii de pe piață și de conceptul de putere semnificativă de piață. Aceste efecte negative sunt descrise la punctele 124-133 și trebuie să fie contrabalansate de efectele pozitive ale ajutoarelor. Cu toate acestea, în cazul în care se stabilește că ajutorul ar avea ca rezultat efectele negative evidente descrise la punctul 114, este improbabil ca ajutorul să fie compensat de efectele pozitive și, prin urmare, să fie considerat compatibil cu piața internă.
124. Pentru a identifica și a evalua eventualele denaturări ale concurenței și ale schimburilor comerciale, statele membre ar trebui să furnizeze dovezi care să-i permită Comisiei să identifice piețele de produse vizate (adică produsele afectate de schimbarea de comportament a beneficiarului ajutorului), precum și concurenții și clienții/consumatorii afectați. Produsul în cauză este în general produsul care face obiectul proiectului de investiții⁵⁸. Atunci când proiectul vizează un produs intermediar și o parte importantă a producției nu se vinde pe piață, produsul în cauză poate fi produsul din aval. Piața relevantă a produsului cuprinde produsul în cauză și înlocuitorii săi, considerați astfel de către consumator (din motive care țin de caracteristicile produsului, prețuri sau utilizarea preconizată) sau de către producător (din motive care țin de flexibilitatea instalațiilor de producție).
125. Comisia va utiliza criterii multiple pentru a evalua aceste denaturări potențiale, cum ar fi structura pieței produsului în cauză, performanțele pieței (piață în scădere sau în creștere), procesul de selecție a beneficiarului ajutorului, barierele la intrare și la ieșire, gradul de diferențiere a produsului.
126. Faptul că o întreprindere apelează în mod sistematic la ajutoare de stat ar putea indica faptul că întreprinderea în cauză nu este în măsură să facă față concurenței fără sprijin sau că beneficiază de avantaje necuvenite comparativ cu concurenții săi.
127. Comisia distinge două surse principale ale eventualelor efecte negative asupra piețelor de produse:
- 1) cazurile de majorare a capacității care creează o situație de supracapacitate sau agravează o astfel de situație, mai ales pe o piață aflată în declin;
 - 2) cazurile în care beneficiarul ajutorului deține o putere semnificativă de piață.
128. Pentru a evalua dacă ajutorul servește la crearea sau la menținerea unor structuri de piață ineficiente, Comisia va lua în considerare capacitatea suplimentară de producție creată de proiect și va determina dacă piața este neperformantă.
129. În cazul în care piața vizată este în creștere, în general există mai puține motive să se considere că ajutorul va afecta negativ stimulentele dinamice sau că va împiedica în mod nejustificat ieșirea de pe piață sau intrarea pe piață.
130. Situația este mai problematică în cazul piețelor aflate în declin. Comisia face distincția între cazurile în care, dintr-o perspectivă pe termen lung, piața este în mod

⁵⁸ Pentru proiectele de investiții care implică producerea mai multor produse diferite, trebuie evaluat fiecare produs.

structural în declin (piață în contracție) și cazurile în care piața relevantă se află într-un declin relativ (încă este în creștere, însă nu depășește o rată de creștere de referință).

131. Performanța insuficientă a pieței este, de regulă, măsurată în raport cu produsul intern brut (PIB) al SEE pe parcursul celor trei ani dinaintea începerii proiectului (rata de referință). Aceasta poate fi măsurată și pe baza ratelor de creștere anticipate pentru următorii trei până la cinci ani. Indicatorii pot include creșterea viitoare estimată a pieței în cauză, ratele anticipate de utilizare a capacității și impactul probabil al creșterii capacității asupra concurenților, prin efectele sale asupra prețurilor și a marjelor de profit.
132. În unele cazuri, este posibil ca evaluarea creșterii pieței de produse în SEE să nu fie adecvată pentru evaluarea tuturor efectelor ajutorului, în special dacă piața geografică este mondială. În aceste situații, Comisia va analiza efectul ajutoarelor asupra structurilor pieței în cauză, în special posibilitatea ca acestea să elimine producători din SEE.
133. Pentru a evalua existența unei puteri semnificative de piață, Comisia va ține seama de poziția beneficiarului ajutorului pe o anumită perioadă de timp înainte de primirea ajutorului și de poziția pe piață preconizată după finalizarea investiției. Comisia va ține seama de cotele de piață ale beneficiarului ajutorului, precum și de cotele de piață ale concurenților acestuia și de alți factori relevanți. De exemplu, Comisia va evalua structura pieței analizând concentrarea pieței, potențialele bariere la intrare⁵⁹, puterea de cumpărare⁶⁰ și barierele în calea extinderii sau ieșirii.

5.6.4.2. Situațiile de tipul scenariului 2 (decizia privind alegerea amplasamentului)

134. Dacă în urma analizei scenariului contrafactual rezultă că în absența ajutorului investiția s-ar fi realizat în alt loc (scenariul 2) de pe aceeași piață geografică a produsului vizat și dacă ajutorul este proporțional, efectul în ceea ce privește supracapacitatea sau puterea semnificativă de piață este, în principiu, același, indiferent de acordarea sau nu a ajutorului. În astfel de cazuri, este posibil ca efectele pozitive ale ajutorului să fie mai semnificative decât efectele negative limitate asupra concurenței. Cu toate acestea, în cazul în care amplasamentul alternativ se află în SEE, Comisia este preocupată în special de efectele negative legate de amplasamentul alternativ. Prin urmare, dacă ajutorul are ca rezultat un efect negativ evident astfel cum se descrie la punctele 117 și 118, este improbabil ca ajutorul să fie compensat de efectele pozitive și, prin urmare, să fie considerat compatibil cu piața internă.

⁵⁹ Aceste bariere la intrare includ barierele juridice (în special drepturile de proprietate intelectuală), economiile de scară și de gamă și barierele în calea accesului la rețele și la infrastructuri. Dacă ajutorul vizează o piață pe care beneficiarul ajutorului este prezent de mult timp, potențialele bariere la intrare pot spori puterea semnificativă potențială de piață a beneficiarului ajutorului și, în consecință, efectele negative posibile ale acestei puteri de piață.

⁶⁰ În cazul în care există cumpărători puternici pe piață, este mai puțin probabil ca un beneficiar al ajutorului să poată majora prețurile în raport cu acești cumpărători puternici.

5.6.5. *Schemele de ajutoare de exploatare*

135. În cazul în care ajutorul este necesar și proporțional în vederea îndeplinirii contribuției la dezvoltarea regională și coeziunea teritorială descrise în subsecțiunea 5.1.3, este probabil ca efectele negative ale ajutorului asupra concurenței și a schimburilor comerciale dintre statele membre să fie compensate de efectele pozitive. Cu toate acestea, în unele cazuri, ajutorul poate determina modificări ale structurii pieței sau ale caracteristicilor unui sector de activitate sau ale unei industrii, fapt care ar putea denatura semnificativ concurența prin bariere la intrarea sau la ieșirea de pe piață, prin efecte de substituție sau prin devierea fluxurilor comerciale. În astfel de cazuri, este improbabil ca efectele negative să fie compensate de efectele pozitive.

5.7. **Transparența**

136. Statele membre trebuie să publice următoarele informații în modulul Comisiei Europene privind transparența⁶¹ sau pe un site web cuprinzător consacrat ajutoarelor de stat, la nivel național sau regional:

- 1) textul integral al deciziei de acordare a unui ajutor individual sau al schemei de ajutoare aprobate și dispozițiile de punere în aplicare a acestora sau un link către textul respectiv;
- 2) informații privind fiecare ajutor individual acordat care depășește 100 000 EUR, utilizând structura din anexa VIII.

137. În ceea ce privește ajutoarele acordate proiectelor de cooperare teritorială europeană (CTE), informațiile menționate la punctul 136 trebuie să fie publicate pe site-ul web al statului membru în care este situată autoritatea de management⁶² relevantă. Alternativ, statele membre participante pot, de asemenea, să decidă ca fiecare dintre ele să ofere informații privind măsurile de ajutor de pe teritoriul său pe propriul site web.

138. Statele membre trebuie să organizeze propriile site-uri cuprinzătoare privind ajutoarele de stat, astfel cum se menționează la punctul 136, astfel încât aceste informații să poată fi accesate cu ușurință. Informațiile se publică sub formă de foi de calcul cu date fără drepturi de proprietate, care să permită căutarea, extragerea și publicarea cu ușurință a datelor pe internet, de exemplu în format CSV sau XML. Publicului larg trebuie să i se permită accesul la site-ul web fără nicio restricție, inclusiv în ceea ce privește înregistrarea prealabilă a utilizatorului.

139. Pentru schemele sub formă de avantaje fiscale, condițiile stabilite la punctul 136 subpunctul (2) se vor considera îndeplinite dacă statele membre publică informațiile necesare privind valorile ajutorului individual conform următoarelor intervale (în milioane EUR):

0,1-0,5;

⁶¹ Pagina de căutare publică privind transparența ajutoarelor de stat, disponibilă la următoarea adresă web: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=ro>.

⁶² Astfel cum este definită la articolul 21 din Regulamentul (CE) nr. 1299/2013.

0,5-1;
1-2;
2-5;
5-10;
10-30;
30-60;
60-100;
100-250 și
250 sau mai mult.

140. Informațiile menționate la punctul 136 subpunctul (2) trebuie publicate în termen de șase luni de la data acordării ajutorului sau, în cazul ajutoarelor sub formă de avantaje fiscale, în termen de un an de la data la care trebuie depusă declarația fiscală⁶³. În cazul ajutoarelor ilegale, dar care ulterior sunt considerate compatibile, statele membre trebuie să publice aceste informații în termen de șase luni de la data deciziei Comisiei prin care ajutorul este declarat compatibil. Pentru a permite aplicarea normelor privind ajutoarele de stat prevăzute de tratat, informațiile trebuie să fie disponibile timp de cel puțin 10 ani de la data acordării ajutorului.
141. Comisia va publica pe site-ul său web linkul către site-ul privind ajutoarele de stat menționat la punctul 136.

6. EVALUAREA

142. Ca garanție suplimentară că denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale este limitată, Comisia poate solicita ca schemele de ajutoare menționate la punctul 143 să facă obiectul unei evaluări *ex post*. Vor fi evaluate schemele care au un efect potențial deosebit de ridicat de denaturare a concurenței și a schimburilor comerciale, adică schemele care riscă să restricționeze sau să denatureze concurența în mod semnificativ dacă implementarea nu este reexaminată în timp util.
143. Evaluarea *ex post* poate fi necesară pentru schemele de ajutor cu bugete mari sau care cuprind caracteristici noi ori atunci când sunt prevăzute modificări semnificative ale pieței, ale tehnologiei sau ale reglementărilor. În orice caz, evaluarea va fi necesară pentru schemele al căror buget sau ale căror cheltuieli contabilizate pentru ajutoarele de stat depășesc 150 de milioane EUR în orice an dat sau 750 de milioane EUR pe durata lor totală, adică durata combinată a schemei și a oricărei scheme anterioare care a acoperit un obiectiv similar și o zonă geografică similară, începând de la 1 ianuarie 2022. Având în vedere obiectivele evaluării și pentru a evita impunerea unei sarcini disproporționate asupra statelor membre, evaluările *ex post* sunt necesare numai pentru schemele de ajutoare a căror durată totală depășește trei ani, începând cu 1 ianuarie 2022.

⁶³ Dacă nu există nicio cerință oficială privind o declarație anuală, în scopul înregistrării data de 31 decembrie a anului pentru care a fost acordat ajutorul va fi considerată data acordării.

144. Se poate renunța la cerința evaluării *ex post* pentru schemele de ajutoare care urmează direct unei scheme care a acoperit un obiectiv similar și o zonă geografică similară și care a făcut obiectul unei evaluări, pentru care a fost emis un raport de evaluare finală în conformitate cu planul de evaluare aprobat de Comisie și care nu a generat constatări negative. Dacă raportul final de evaluare a unei scheme nu este conform cu planul de evaluare aprobat, schema respectivă trebuie suspendată cu efect imediat.
145. Obiectivul evaluării ar trebui să fie acela de a verifica îndeplinirea ipotezelor și a condițiilor care stau la baza compatibilității schemei, în special verificarea caracterului necesar și a eficacității măsurii de ajutor din perspectiva obiectivelor sale generale și specifice. De asemenea, evaluarea ar trebui să examineze impactul schemei asupra concurenței și a schimburilor comerciale.
146. Pentru schemele de ajutoare supuse obligației de evaluare în conformitate cu punctul 143, statele membre trebuie să notifice un proiect de plan de evaluare, care va face parte integrantă din evaluarea schemei de către Comisie, după cum urmează:
- 1) împreună cu schema de ajutor, dacă bugetul pentru ajutoare de stat al schemei depășește 150 de milioane EUR în orice an dat sau 750 de milioane EUR pe durata sa totală;
 - 2) în termen de 30 de zile lucrătoare de la o modificare semnificativă care majorează bugetul schemei la peste 150 de milioane EUR în orice an dat sau la 750 de milioane EUR pe durata totală a schemei;
 - 3) în termen de 30 de zile lucrătoare de la contabilizarea oficială a unor cheltuieli în cadrul schemei de peste 150 de milioane EUR în orice an.
147. Proiectul de plan de evaluare trebuie să respecte principiile metodologice comune puse la dispoziție de Comisie⁶⁴. Statele membre trebuie să publice planul de evaluare aprobat de Comisie.
148. Evaluarea *ex post* trebuie efectuată de către un expert independent de autoritatea care acordă ajutorul de stat, pe baza planului de evaluare. Fiecare evaluare trebuie să includă cel puțin un raport de evaluare intermediar și un raport de evaluare final. Statele membre trebuie să publice ambele rapoarte.
149. Raportul de evaluare final trebuie transmis Comisiei în timp util pentru evaluarea eventualelor prelungiri ale schemei de ajutoare și cel târziu cu nouă luni înainte de expirarea acesteia. Această perioadă poate fi redusă pentru schemele care declanșează aplicarea cerinței de evaluare în ultimii doi ani de punere în aplicare. Domeniul de aplicare și modalitățile precise ale fiecărei evaluări vor fi definite în decizia de aprobare a schemei de ajutoare. Notificarea oricărei măsuri de ajutor ulterioară cu un obiectiv similar trebuie să descrie modul în care au fost luate în considerare rezultatele evaluării.

⁶⁴ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, Metodologia comună de evaluare a ajutoarelor de stat, Bruxelles, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final sau oricare dintre documentele care i-au succedat.

7. HĂRȚILE AJUTOARELOR REGIONALE

150. În această secțiune, Comisia stabilește criteriile pentru identificarea zonelor care îndeplinesc condițiile de la articolul 107 alineatul (3) literele (a) și (c) din tratat. Zonele care îndeplinesc aceste criterii și pe care statele membre intenționează să le numească zone „a” sau zone „c”⁶⁵ trebuie identificate pe o hartă a ajutoarelor regionale care trebuie notificată Comisiei și aprobată de aceasta înainte de a se putea acorda ajutoare regionale întreprinderilor din zonele desemnate.
151. Hărțile trebuie să specifice, de asemenea, intensitățile maxime ale ajutoarelor care se aplică în zonele respective în perioada de valabilitate a hărții aprobate.
152. Pentru a menține efectul stimulat al ajutoarelor, în cazul în care cererile de ajutor pentru măsuri discreționare de ajutor au fost introduse deja înainte de începerea perioadei de valabilitate a hărții, „valoarea ajutorului considerată necesară” identificată în cererea inițială de ajutor nu trebuie modificată retroactiv după începerea lucrărilor la proiect pentru a justifica o intensitate mai mare a ajutorului care ar putea fi disponibilă în temeiul prezentelor orientări.
153. Pentru schemele de ajutoare automate sub forma unui avantaj fiscal, intensitățile maxime ale ajutoarelor disponibile în temeiul prezentelor orientări pot fi aplicate numai proiectelor începute la sau după data la care creșterea intensității maxime relevante a ajutoarelor a devenit aplicabilă în temeiul normelor naționale relevante. În cazul proiectelor începute înainte de această dată, va continua să se aplice intensitatea maximă a ajutoarelor aprobată în temeiul hărții anterioare a ajutoarelor regionale.

7.1. Acoperirea demografică eligibilă pentru ajutoare regionale

154. Având în vedere faptul că ajutoarele de stat regionale derogă de la interdicția generală privind ajutoarele de stat prevăzută la articolul 107 alineatul (1) din tratat, Comisia consideră că populația cumulată în zonele „a” și „c” din UE-27 trebuie să fie mai mică decât cea din zonele nedeseminate. Astfel, acoperirea totală a zonelor desemnate ar trebui să fie mai mică de 50 % din populația UE-27.
155. În Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020⁶⁶, acoperirea totală a zonelor „a” și „c” a fost stabilită la 47 % din populația UE-28. Având în vedere retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din UE, Comisia consideră că este adecvat să se majoreze la 48 % acoperirea demografică totală pentru UE-27.
156. În consecință, acoperirea maximă totală a zonelor „a” și „c” ar trebui stabilită la 48 % din populația UE-27⁶⁷.

⁶⁵ Zonele slab populate și foarte slab populate ar trebui, de asemenea, identificate pe harta ajutoarelor regionale.

⁶⁶ JO C 209, 23.7.2013, p. 1.

⁶⁷ Acest plafon este stabilit pe baza datelor demografice pentru anul 2018 furnizate de Eurostat. Plafonul va corespunde unui procent de 48,00 % din UE27_2020 [Uniunea Europeană – 27 de țări (din 2020)].

7.2. Derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) litera (a)

157. Articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat prevede că „ajutoarele destinate să favorizeze dezvoltarea economică a regiunilor în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau în care există un grad de ocupare a forței de muncă extrem de scăzut, precum și a regiunilor prevăzute la articolul 349, avându-se în vedere situația lor structurală, economică și socială” pot fi considerate compatibile cu piața internă. Conform deciziei Curții de Justiție, „utilizarea termenilor «anormal» și «extrem» la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE indică faptul că scutirea vizează numai zonele în care situația economică este extrem de nefavorabilă comparativ cu [Uniunea] în ansamblu”⁶⁸.
158. Comisia consideră că au fost îndeplinite condițiile de la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat în regiunile NUTS 2 care au un produs intern brut (PIB) pe cap de locuitor mai mic sau egal cu 75 % din media UE-27⁶⁹.
159. Prin urmare, statele membre pot să desemneze următoarele zone drept zone „a”:
- 1) regiunile NUTS 2 al căror PIB pe cap de locuitor, calculat în funcție de standardul puterii de cumpărare (SPC)⁷⁰, este mai mic sau egal cu 75 % din media UE-27 (pe baza mediei ultimilor trei ani pentru care sunt disponibile date Eurostat⁷¹);
 - 2) regiunile ultraperiferice.
160. Anexa I stabilește zonele „a” eligibile pentru fiecare stat membru. Unele dintre aceste zone „a”, la nivelul NUTS 3, se califică, de asemenea, ca zone slab populate în temeiul punctului 166 subpunctul (2).

7.3. Derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) litera (c)

161. Articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat prevede că pot fi considerate compatibile cu piața internă „ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun”. Conform Curții de Justiție, „derogarea de la articolul [107] alineatul (3) litera (c) [...] permite dezvoltarea anumitor zone fără a fi restricționată de condițiile economice prevăzute la articolul [107] alineatul (3) litera (a), cu condiția ca un astfel de ajutor să «nu modifice în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun». Această dispoziție împuternicește Comisia să autorizeze ajutoarele destinate să stimuleze

⁶⁸ Hotărârea din 14 octombrie 1987, Germania/Comisia, cauza 248/84, EU:C:1987:437, punctul 19; hotărârea din 14 ianuarie 1997, Spania/Comisia, C-169/95, EU:C:1997:10, punctul 15 și hotărârea din 7 martie 2002, Italia/Comisia, C-310/99, EU:C:2002:143, punctul 77.

⁶⁹ Trimiterea la regiunile cu un PIB pe cap de locuitor mai mic de 75 % din media UE-27 este prevăzută în Comunicarea Comisiei privind metoda de aplicare a articolului 92 alineatul (3) literele (a) și (c) pentru ajutoarele regionale (JO C 212, 12.8.1988, p. 2).

⁷⁰ În toate trimerile ulterioare la PIB-ul pe cap de locuitor, PIB-ul este stabilit în funcție de SPC.

⁷¹ Datele cuprind perioada 2016-2018. În toate trimerile ulterioare la PIB-ul pe cap de locuitor raportat la media UE-27, datele au la bază media datelor regionale furnizate de Eurostat pentru perioada 2016-2018 (actualizate la 23.3.2020).

dezvoltarea economică a zonelor unui stat membru care sunt defavorizate în raport cu media națională”⁷².

162. Acoperirea maximă pentru zonele „c” din UE-27 (acoperirea „c”) se obține prin scăderea populației zonelor „a” eligibile din UE-27 din acoperirea maximă totală specificată la punctul 156.
163. Există două categorii de zone „c”:
- 1) zonele care îndeplinesc anumite condiții stabilite și, astfel, pot fi definite de un stat membru ca zone „c” fără alte justificări („zone «c» predefinite”);
 - 2) zonele pe care un stat membru are dreptul de a le desemna, în mod discreționar, drept zone „c”, cu condiția ca statul membru să demonstreze că aceste zone îndeplinesc anumite criterii socioeconomice („zone «c» care nu sunt predefinite”).

7.3.1. Zonele „c” predefinite

7.3.1.1. Repartizarea specifică a acoperirii „c” pentru zonele „c” predefinite

164. Comisia consideră că statele membre trebuie să aibă o acoperire „c” suficientă pentru a putea să desemneze ca zone „c” zonele care aveau statutul „a” pe harta ajutoarelor regionale în perioada 2017-2020⁷³, dar nu se mai califică drept zone „a”.
165. De asemenea, Comisia consideră că statele membre trebuie să aibă suficientă acoperire „c” pentru a putea să desemneze drept zone „c” zonele cu o densitate scăzută a populației.
166. Zonele următoare sunt considerate zone „c” predefinite:
- 1) fostele zone „a”: regiunile NUTS 2 desemnate zone „a” în perioada 2017-2020;
 - 2) zonele slab populate: regiunile NUTS 2 cu mai puțin de 8 locuitori pe km² sau regiunile NUTS 3 cu mai puțin de 12,5 locuitori pe km² (pe baza datelor Eurostat privind densitatea populației pentru anul 2018).
167. Anexa I stabilește repartizarea specifică a acoperirii „c” predefinite pentru fiecare stat membru. Această repartizare demografică poate fi utilizată numai pentru desemnarea zonelor „c” predefinite.

7.3.1.2. Desemnarea zonelor „c” predefinite

168. Statele membre pot desemna ca zone „c” zonele „c” predefinite menționate la punctul 166.
169. Pentru zonele slab populate, statele membre ar trebui să desemneze, în principiu, regiunile NUTS 2 cu mai puțin de 8 locuitori pe km² sau regiunile NUTS 3 cu mai puțin de 12,5 locuitori pe km². Cu toate acestea, statele membre pot desemna părți din regiunile NUTS 3 cu mai puțin de 12,5 locuitori pe km² sau alte zone învecinate cu regiunile NUTS 3 respective, cu condiția ca zonele respective să aibă mai puțin de 12,5 locuitori pe km². Pentru zonele foarte slab populate, statele membre pot

⁷² Germania/Comisia, cauza 248/84, *op. cit.*, punctul 19.

⁷³ Lista zonelor „a” a fost modificată în 2016. A se vedea Comunicarea Comisiei de modificare a anexei I la Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020 (Evaluarea la jumătatea perioadei a hărților ajutoarelor regionale) (JO C 231, 25.6.2016, p. 1).

desemna regiunile NUTS 2 cu mai puțin de 8 locuitori pe km² sau alte zone învecinate mai mici adiacente regiunilor NUTS 2 respective, cu condiția ca aceste zone să aibă mai puțin de 8 locuitori pe km² și ca populația din zonele foarte slab populate, luată împreună cu cea din zonele slab populate, să nu depășească repartizarea specifică pentru acoperirea „c” menționată la punctul 167.

7.3.2. Zone „c” care nu sunt predefinite

7.3.2.1. Metoda de repartizare între statele membre a acoperirii „c” care nu este predefinită

170. Acoperirea maximă pentru zonele „c” din UE-27 care nu sunt predefinite se obține prin scăderea populației zonelor „a” eligibile și a zonelor „c” predefinite din acoperirea maximă totală specificată la punctul 156. Acoperirea „c” care nu este predefinită se repartizează între statele UE-27 prin aplicarea metodei prezentate în anexa III.

7.3.2.2. Dispozitivul de siguranță și acoperirea demografică minimă

171. Pentru a asigura continuitatea hărților ajutoarelor regionale și un domeniu de acțiune minim pentru toate statele membre, Comisia consideră că niciun stat membru nu ar trebui să piardă mai mult de 30 % din acoperirea sa totală comparativ cu perioada 2017-2020 și că toate statele membre ar trebui să aibă o acoperire demografică minimă.

172. În consecință, prin derogare de la acoperirea maximă totală specificată la punctul 156, acoperirea „c” pentru fiecare stat membru este majorată după cum este necesar, astfel încât:

- 1) acoperirea cumulată „a” și „c” a fiecărui stat membru vizat să nu se reducă cu mai mult de 30 % în comparație cu perioada 2017-2020⁷⁴;
- 2) toate statele membre să aibă o acoperire demografică de cel puțin 7,5 % din populația națională⁷⁵.

173. Anexele I și II stabilesc acoperirea „c” care nu este predefinită, inclusiv dispozitivul de siguranță și acoperirea demografică minimă, pentru fiecare stat membru.

7.3.2.3. Desemnarea zonelor „c” care nu sunt predefinite

174. Comisia consideră că criteriile utilizate de statele membre în vederea desemnării zonelor „c” ar trebui să reflecte gama de situații în care s-ar justifica acordarea ajutoarelor regionale. Prin urmare, criteriile ar trebui să vizeze problemele socioeconomice, geografice sau structurale care pot apărea în zonele „c” și să ofere garanții suficiente potrivit cărora acordarea ajutoarelor de stat regionale nu va afecta condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care să contravină interesului comun.

175. Prin urmare, statele membre pot desemna ca zone „c” acele zone „c” care nu sunt predefinite, pe baza criteriilor de mai jos:

- 1) criteriul 1: zone învecinate cu cel puțin 100 000 de locuitori⁷⁶. Acestea trebuie să fie situate în regiuni NUTS 2 sau NUTS 3 care au:

⁷⁴ Acest aspect al dispozitivului de siguranță se aplică Germaniei, Irlandei, Maltei și Sloveniei.

⁷⁵ Această acoperire demografică minimă se aplică Danemarcei și Luxemburgului.

- (i) un PIB pe cap de locuitor mai mic sau egal cu media UE-27 sau
 - (ii) o rată a șomajului mai mare sau egală cu 115 % din media națională⁷⁷;
- 2) criteriul 2: regiuni NUTS 3 cu mai puțin de 100 000 de locuitori care au:
- (i) un PIB pe cap de locuitor mai mic sau egal cu media UE-27 sau
 - (ii) o rată a șomajului mai mare sau egală cu 115 % din media națională;
- 3) criteriul 3: insule sau zone învecinate caracterizate printr-o izolare geografică similară (de exemplu, peninsule sau zone montane) care au:
- (i) un PIB pe cap de locuitor mai mic sau egal cu media UE-27⁷⁸ sau
 - (ii) o rată a șomajului mai mare sau egală cu 115 % din media națională⁷⁹ sau
 - (iii) mai puțin de 5 000 de locuitori.
- 4) criteriul 4: regiuni NUTS 3 sau părți din regiuni NUTS 3 care formează zone învecinate care sunt adiacente unei zone „a” sau au o frontieră terestră comună cu o țară care nu face parte din SEE sau din Asociația Europeană a Liberului Schimb (AELS);
- 5) criteriul 5: zone învecinate cu cel puțin 50 000 de locuitori⁸⁰ care se confruntă cu schimbări structurale majore sau se află în declin relativ grav, cu condiția ca astfel de zone să nu fie situate în regiuni NUTS 3 sau în zone învecinate care îndeplinesc condițiile prin care pot fi desemnate ca zone predefinite sau să nu se încadreze la criteriile 1-4⁸¹.

⁷⁶ Acest plafon al populației se reduce la 50 000 de locuitori în cazul statelor membre cu o acoperire „c” care nu este predefinită de mai puțin de 1 milion de locuitori sau la 10 000 de locuitori în cazul statelor membre a căror populație națională este mai mică de 1 milion de locuitori.

⁷⁷ Calculele ratei șomajului ar trebui să se bazeze pe datele regionale ale biroului național de statistică, utilizând media ultimilor trei ani pentru care există astfel de date (la data notificării hărții ajutoarelor regionale). Cu excepția cazurilor în care se specifică altfel în prezentele orientări, rata șomajului în raport cu media națională se calculează pe această bază.

⁷⁸ Pentru a calcula dacă PIB-ul pe cap de locuitor al unor astfel de insule și zone învecinate este mai mic sau egal cu media UE-27, statul membru poate să utilizeze date furnizate de biroul său național de statistică sau de alte surse recunoscute.

⁷⁹ Pentru a calcula dacă astfel de insule și zone învecinate au o rată a șomajului mai mare sau egală cu 115 % din media națională, statele membre pot să utilizeze date furnizate de biroul lor național de statistică sau de alte surse recunoscute.

⁸⁰ Acest plafon al populației se reduce la 25 000 de locuitori în cazul statelor membre cu o acoperire „c” care nu este predefinită de mai puțin de 1 milion de locuitori sau la 10 000 de locuitori în cazul statelor membre a căror populație totală este mai mică de 1 milion de locuitori ori la 5 000 de locuitori în cazul insulelor și al zonelor învecinate caracterizate printr-o izolare geografică similară.

⁸¹ În vederea aplicării criteriului 5, statele membre trebuie să demonstreze că zona se confruntă cu schimbări structurale majore sau se află în declin relativ grav, prin compararea situației din zonele în cauză cu cea din alte zone ale aceluiași stat membru sau ale altor state membre, pe baza indicatorilor socioeconomiци privind statisticile comerciale structurale, piețele forței de muncă, conturile gospodăriilor, educația sau alți indicatori similari. În acest scop, statele membre pot să utilizeze datele furnizate de biroul lor național de

176. În scopul aplicării criteriilor prevăzute la punctul 175, noțiunea de zone învecinate se referă la unități administrative locale (UAL)⁸² întregi sau la un grup de UAL⁸³. Se consideră că un grup de UAL formează o zonă învecinată dacă fiecare zonă din grup are o graniță administrativă comună cu o altă zonă din grup⁸⁴.
177. Respectarea acoperirii demografice permise pentru fiecare stat membru va fi evaluată pe baza celor mai recente date privind numărul total al populației rezidente din zonele respective, astfel cum au fost publicate de birourile naționale de statistică.

7.4. Intensitățile maxime ale ajutoarelor aplicabile ajutoarelor regionale pentru investiții

178. Comisia consideră că intensitățile maxime ale ajutoarelor aplicabile ajutoarelor regionale pentru investiții trebuie să țină seama de natura și de amploarea disparităților dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor zone din UE. Prin urmare, intensitățile ajutoarelor ar trebui să fie mai ridicate în zonele „a” decât în zonele „c”.

7.4.1. Intensitățile maxime ale ajutoarelor în zonele „a”

179. Intensitatea ajutorului pentru întreprinderile mari din zonele „a” nu poate depăși:
- 1) 50 % în regiunile NUTS 2 în care PIB-ul pe cap de locuitor este mai mic sau egal cu 55 % din media UE-27;
 - 2) 40 % în regiunile NUTS 2 în care PIB-ul pe cap de locuitor este mai mare de 55 % și mai mic sau egal cu 65 % din media UE-27;
 - 3) 30 % în regiunile NUTS 2 în care PIB-ul pe cap de locuitor este mai mare de 65 % din media UE-27.
180. Intensitățile ajutoarelor stabilite la punctul 179 pot fi majorate cu până la 20 de puncte procentuale în regiunile ultraperiferice în care PIB-ul pe cap de locuitor este mai mic sau egal cu 75 % din media UE-27 sau cu până la 10 puncte procentuale în alte regiuni ultraperiferice.
181. Intensitățile ajutoarelor prevăzute la punctul 179 pot fi majorate, de asemenea, în zonele menționate în secțiunile 7.4.4 și 7.4.5, în măsura în care intensitatea ajutoarelor pentru întreprinderile mari din zona în cauză nu depășește 70 %.

statistică sau de alte surse recunoscute. În cazul teritoriilor identificate pentru a beneficia de sprijin din partea FTJ în cadrul unui plan teritorial pentru o tranziție justă al unui stat membru care a fost aprobat de Comisie, această justificare nu este necesară, deoarece se consideră că modificarea structurală este demonstrată în cadrul planului pentru o tranziție justă.

⁸² Unitățile administrative locale (UAL) sunt definite în anexa III la Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică (NUTS), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul delegat 2019/1755 al Comisiei din 8 august 2019 (JO L 270, 24.10.2019).

⁸³ Cu toate acestea, statul membru poate desemna părți dintr-o UAL, cu condiția ca populația UAL vizate să depășească populația minimă prevăzută pentru zonele învecinate conform criteriilor 1 sau 5 (inclusiv limitele reduse ale populației pentru aceste criterii) și ca populația din părțile respectivei UAL să reprezinte cel puțin 50 % din populația minimă prevăzută de criteriul aplicabil.

⁸⁴ Pentru insule, granițele administrative includ granițele maritime cu alte unități administrative ale statului membru vizat.

7.4.2. *Intensitățile maxime ale ajutoarelor în zonele „c”*

182. Intensitatea ajutoarelor pentru întreprinderile mari nu poate depăși:
- 1) 20 % în zonele slab populate și în zonele (regiuni NUTS 3 sau părți din regiunile NUTS 3) care au o frontieră terestră comună cu o țară care nu face parte din SEE sau AELS;
 - 2) 15 % în fostele zone „a”;
 - 3) 10 % în zonele „c” care nu sunt predefinite cu un PIB pe cap de locuitor mai mare de 100 % din media UE-27 și o rată a șomajului mai mică de 100 % din media UE-27.
 - 4) 15 % în alte zone „c” care nu sunt predefinite;
183. În fostele zone „a”, intensitatea de 15 % a ajutoarelor stabilită la punctul 182 subpunctul (2) poate fi majorată cu până la 5 puncte procentuale până la 31 decembrie 2024.
184. Dacă o zonă „c” se învecinează cu o zonă „a”, intensitățile ajutoarelor stabilite la punctul 182 pentru regiunile NUTS 3 sau părți ale regiunilor NUTS 3 din zona „c” respectivă care se învecinează cu zona „a” pot fi majorate astfel cum este necesar pentru ca diferența dintre intensitățile celor două zone să nu depășească 15 puncte procentuale.
185. Intensitățile ajutoarelor stabilite la punctul 182 pot fi, de asemenea, majorate în zonele menționate în secțiunea 7.4.5.

7.4.3. *Intensități majorate ale ajutoarelor pentru IMM-uri*

186. Intensitățile ajutoarelor prezentate în subsecțiunile 7.4.1 și 7.4.2 pot fi majorate cu până la 20 de puncte procentuale pentru întreprinderile mici sau cu până la 10 puncte procentuale pentru întreprinderile mijlocii⁸⁵.

7.4.4. *Intensități majorate ale ajutoarelor pentru teritoriile identificate pentru a beneficia de sprijin din partea FTJ⁸⁶*

187. Intensitățile maxime ale ajutoarelor stabilite în subsecțiunea 7.4.1 pot fi majorate cu 10 puncte procentuale în cazul teritoriilor identificate pentru a primi sprijin din partea FTJ în cadrul unui plan teritorial pentru o tranziție justă al unui stat membru care a fost aprobat de Comisie, cu condiția ca teritoriile respective să se afle în zone asistate în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat⁸⁷.

7.4.5. *Intensități majorate ale ajutoarelor pentru regiunile cu pierderi de populație*

188. Intensitățile maxime ale ajutoarelor prevăzute în subsecțiunea 7.4.1 pot fi majorate cu 10 puncte procentuale, iar intensitățile maxime ale ajutoarelor prevăzute în subsecțiunea 7.4.2 pot fi majorate cu 5 puncte procentuale în cazul regiunilor NUTS

⁸⁵ Intensitățile majorate ale ajutoarelor pentru IMM-uri nu se vor aplica ajutoarelor acordate pentru proiectele mari de investiții.

⁸⁶ Această secțiune se va aplica numai dacă va fi adoptat un regulament ca urmare a propunerii Comisiei menționate în nota de subsol 12.

⁸⁷ Hărțile ajutoarelor regionale pot fi actualizate pe această bază dacă zonele încă nu sunt cunoscute la momentul adoptării hărții.

3 care s-au confruntat cu o pierdere a populației de peste 10 % în perioada 2009-2018⁸⁸.

7.5. Notificarea hărților ajutoarelor regionale și evaluarea acestora

189. După publicarea prezentelor orientări în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, fiecare stat membru trebuie să transmită Comisiei o hartă unică a ajutoarelor regionale care este aplicabilă de la 1 ianuarie 2022 până la 31 decembrie 2027. Fiecare notificare trebuie să cuprindă informațiile prevăzute în anexa V.
190. Comisia va examina, pentru fiecare stat membru, harta ajutoarelor regionale notificată și, dacă harta îndeplinește condițiile prevăzute în prezentele orientări, va adopta o decizie de aprobare a acesteia. Toate hărțile ajutoarelor regionale vor fi publicate în *Jurnalul Oficial* și vor face parte integrantă din prezentele orientări.

7.6. Modificări

7.6.1. Rezerva demografică

191. Un stat membru poate decide, din proprie inițiativă, să stabilească o rezervă a acoperirii demografice naționale care să reprezinte diferența dintre acoperirea maximă a populației statului membru respectiv, astfel cum a fost repartizată de Comisie⁸⁹, și acoperirea utilizată pentru zonele „a” și „c” desemnate în harta ajutoarelor regionale a statului respectiv.
192. Dacă decide să constituie această rezervă, un stat membru poate oricând să utilizeze rezerva pentru a adăuga zone „c” noi pe harta sa până când atinge acoperirea națională maximă. În acest sens, statul membru poate să utilizeze datele socioeconomice cele mai recente furnizate de Eurostat, de biroul național de statistică al statului în cauză sau de alte surse recunoscute. Populația din zonele „c” vizate se calculează pe baza datelor demografice utilizate pentru a stabili harta inițială.
193. Statul membru trebuie să notifice Comisia de fiecare dată când intenționează să utilizeze rezerva sa demografică pentru a adăuga noi zone „c”, înainte de a efectua astfel de modificări.

7.6.2. Evaluarea la jumătatea perioadei

194. În 2023 se va efectua o evaluare la jumătatea perioadei a hărților ajutoarelor regionale, luând în considerare statisticile actualizate. Până în iunie 2023, Comisia va comunica detaliile privind această evaluare la jumătatea perioadei.

8. MODIFICAREA ORIENTĂRILOR PRIVIND AJUTOARELE DE STAT REGIONALE PENTRU PERIOADA 2014-2020

195. În notificarea efectuată în temeiul punctului 189, un stat membru poate include, de asemenea, o modificare a hărții sale a ajutoarelor regionale pentru perioada 2014-

⁸⁸ A se vedea anexa IV.

⁸⁹ A se vedea anexa I.

2021⁹⁰ în scopul de a înlocui zonele eligibile pentru ajutor în temeiul Orientărilor privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020 cu zonele eligibile pentru ajutor de pe harta care urmează să fie aprobată de Comisie în temeiul punctului 190 din prezentele orientări. Harta ajutoarelor regionale revizuită va fi valabilă de la data adoptării de către Comisie a deciziei privind modificarea notificată a hărții ajutoarelor regionale pentru perioada 2014-2021 și până la 31 decembrie 2021. Decizia respectivă va indica, de asemenea, intensitățile maxime ale ajutoarelor aplicabile în zonele eligibile pentru ajutor în temeiul hărții modificate a ajutoarelor regionale pentru perioada 2014-2021, care corespund intensităților maxime ale ajutoarelor prevăzute în Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020. Harta modificată va face parte integrantă din Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020, în conformitate cu punctul 179 din orientările respective.

196. Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020 se modifică după cum urmează:

1) punctul 20 litera (r) se înlocuiește cu următorul text:

„harta ajutoarelor regionale” înseamnă lista zonelor definite de un stat membru conform condițiilor stabilite în prezentele orientări sau în Orientările privind ajutoarele de stat regionale aplicabile de la 1 ianuarie 2022, care a fost aprobată de Comisie;”

2) după punctul 185 se introduce următorul punct 185a:

„5.6.3. Modificare în urma Orientărilor privind ajutoarele de stat regionale aplicabile de la 1 ianuarie 2022

185a. Un stat membru poate solicita modificarea hărții sale a ajutoarelor regionale în conformitate cu secțiunea 7.6 din Orientările privind ajutoarele de stat regionale aplicabile de la 1 ianuarie 2022.”

9. APLICABILITATEA NORMELOR PRIVIND AJUTOARELE REGIONALE

197. Comisia va aplica principiile stabilite în prezentele orientări pentru evaluarea compatibilității tuturor ajutoarelor regionale care fac obiectul notificării și care au fost sau urmează să fie acordate după 31 decembrie 2021.

198. Notificările schemelor de ajutoare regionale sau ale măsurilor de ajutor care urmează să fie acordate după 31 decembrie 2021 nu pot fi considerate complete până când Comisia nu adoptă o decizie de aprobare a hărții ajutoarelor regionale pentru statul membru în cauză, în conformitate cu procedurile descrise în subsecțiunea 7.5.

199. Punerea în aplicare a prezentelor orientări va determina unele modificări ale normelor aplicabile ajutoarelor regionale în cadrul UE. Prin urmare, este necesar să se verifice dacă toate schemele de ajutoare regionale existente⁹¹, inclusiv schemele

⁹⁰ Harta ajutoarelor regionale aprobată de Comisie în temeiul Orientărilor privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020, care se aplică pentru perioada 1 iulie 2014-31 decembrie 2021.

⁹¹ Măsurile de ajutor puse în aplicare în temeiul RGECA nu se califică drept scheme de ajutor existente. Schemele de ajutoare puse în aplicare cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) din tratat nu se califică drept scheme de ajutoare existente, cu excepția cazului în care sunt considerate ajutoare existente în temeiul

de ajutoare pentru investiții și schemele de ajutoare de exploatare, care se prelungesc dincolo de 2021, se justifică și sunt eficiente în continuare.

200. Din aceste motive, Comisia propune statelor membre, în temeiul articolului 108 alineatul (1) din tratat, următoarele măsuri adecvate:
- 1) statele membre trebuie să limiteze aplicarea tuturor schemelor de ajutoare regionale existente la ajutoarele destinate să fie acordate până cel târziu la 31 decembrie 2021;
 - 2) statele membre trebuie să modifice alte scheme de ajutoare orizontale existente care oferă un tratament specific pentru ajutoarele destinate proiectelor din zone asistate, cu scopul de a asigura faptul că ajutoarele care urmează să fie acordate după 31 decembrie 2021 sunt conforme cu harta ajutoarelor regionale în vigoare la data acordării ajutoarelor;
 - 3) Statele membre ar trebui să confirme acceptarea măsurilor propuse la punctele 1 și 2 în termen de o lună de la publicarea prezentelor orientări în *Jurnalul Oficial*.

10. RAPORTAREA ȘI MONITORIZAREA

201. În temeiul Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului⁹² și al Regulamentului (CE) nr. 794/2004 al Comisiei⁹³, statele membre trebuie să prezinte Comisiei rapoarte anuale.
202. Statele membre trebuie să păstreze evidențe detaliate privind toate măsurile de acordare a ajutoarelor. Aceste evidențe trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a stabili dacă au fost îndeplinite condițiile privind costurile eligibile și intensitățile maxime ale ajutoarelor. Statele membre trebuie să păstreze evidențele pe o perioadă de 10 ani de la data acordării ajutorului și trebuie să le pună la dispoziția Comisiei la cererea acesteia.

11. REVIZUIRE

203. Comisia poate decide să modifice oricând prezentele orientări dacă acest lucru este necesar din motive legate de politica în materie de concurență sau pentru a ține seama de alte politici și angajamente internaționale ale UE sau din orice alt motiv justificat.

articolului 17 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 248, 24.9.2015, p. 9-29).

⁹² Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 248, 24.9.2015, p. 9-29).

⁹³ Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 140, 30.4.2004, p. 1).